

15.03.2012
чысло, месяц, год лічбамі і літарамі
дванаццатага сакавіка дзве тысячы дванаццат
года
зросце 26 гадоў, аб чым у кнізе рэгістрацыі актаў аб см
20 чысла сакавіка 2012
месца сакавіка 2012
облен запіс за № 3
чынына смерці звесткі не прадстаўлены
месца смерці: рэспубліка (дзяржава) Беларусь

รายงานสถานการณ์โทษประหารชีวิต และการประหารชีวิต ในปี 2555

AMNESTY
INTERNATIONAL



สารบัญ

อารัมภบท.....	4
การใช้โทษประหารชีวิตในปี 2555.....	8
ตัวเลขระดับโลก.....	12
ภาพรวมภูมิภาค.....	18
ทวีปอเมริกา.....	18
เอเชีย-แปซิฟิก.....	19
ยุโรปและเอเชียกลาง.....	21
ตะวันออกกลางและแอฟริกาเหนือ.....	23
ทวีปแอฟริกาส่วนที่ต่ำกว่าทะเลทรายสะฮาราลงมา.....	25
ภาคผนวก I: คำตัดสินลงโทษประหารชีวิตและการประหารชีวิต ปี 2555.....	28
การประหารชีวิตที่มีการรายงาน ปี 2555.....	29
คำตัดสินลงโทษประหารชีวิตที่มีการรายงาน ปี 2555.....	29
ภาคผนวก II: ประเทศซึ่งยกเลิกโทษประหารชีวิตและประเทศซึ่งยังคงบทลงโทษ ประหารชีวิต เมื่อวันที่ 31 ธันวาคม 2555.....	31
ภาคผนวก III: การให้สัตยาบันรับรองสนธิสัญญาระหว่างประเทศจนถึงวันที่ 31 ธันวาคม 2555.....	34
ภาคผนวก IV: ผลการลงมติที่ประชุมสมัชชาใหญ่แห่งสหประชาชาติที่ 67/176 รับรองเมื่อ 20 ธันวาคม 2555.....	38
เชิงอรรถท้ายบท.....	41

หมายเหตุเกี่ยวกับสถิติการใช้โทษประหารของแอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนล

รายงานฉบับนี้ครอบคลุมข้อมูลการใช้โทษประหารตามคำสั่งศาลระหว่างเดือน มกราคม - ธันวาคม 2555 แอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนลเก็บข้อมูลสถิติการใช้โทษประหารโดยอ้างอิงแหล่งข่าวที่ดีที่สุดเท่าที่ทำได้ เช่นเดียวกับปีที่ผ่าน ๆ มา เป็นข้อมูลที่เก็บรวบรวมจากหลายแหล่ง ทั้งตัวเลขอย่างเป็นทางการ ข้อมูลจากผู้ที่ถูกตัดสินลงโทษประหาร ครอบครัวและตัวแทนของพวกเขา ข้อมูลจากองค์กรภาคประชาสังคมและสื่อมวลชน แอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนลรายงานเฉพาะสถิติการใช้โทษประหารที่น่าเชื่อถือได้มากที่สุดในการรายงานฉบับนี้

ในบางประเทศ เราไม่สามารถหาข้อมูลที่แม่นยำได้ เพราะรัฐบาลไม่ยอมเปิดเผยตัวเลขคำตัดสินลงโทษประหารและการประหารชีวิต ส่วนประเทศอื่น ๆ พยายามปกปิดข้อมูลการใช้โทษประหารอย่างเข้มงวด การเข้าถึงข้อมูลยุ่งยากมากขึ้นในกรณีประเทศที่อยู่ระหว่างสงครามความขัดแย้ง เพราะแทบจะเป็นไปไม่ได้เลยที่จะได้ข้อมูลอย่างเพียงพอเพื่อยืนยันว่ามีการประหารชีวิตเกิดขึ้นจริงหรือไม่

ตั้งแต่ปี 2552 แอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนลยุติการตีพิมพ์ตัวเลขประมาณสถิติการใช้โทษประหารในจีน เนื่องจากทางการจีนถือว่าข้อมูลเกี่ยวกับการใช้โทษประหารเป็นความลับของรัฐ เมื่อไม่มีข้อมูลที่เชื่อถือได้เป็นเหตุให้แอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนลไม่สามารถตีพิมพ์ตัวเลขขั้นต่ำที่น่าเชื่อถือได้ของการใช้โทษประหารในประเทศนั้น อย่างไรก็ตาม จากข้อมูลที่มีอยู่เป็นหลักฐานยืนยันหนักแน่นว่าจีนประหารชีวิตนักโทษมากกว่าจำนวนผู้ถูกประหารในทุกประเทศที่เหลืออยู่รวมกัน

ตัวเลขระดับโลกในรายงานฉบับนี้เป็นเพียงตัวเลขขั้นต่ำ หมายถึงว่าตัวเลขที่แท้จริงของจำนวนการประหารชีวิต คำตัดสินลงโทษประหารและผู้ต้องโทษประหาร น่าจะสูงกว่านี้ จำนวนประเทศที่ยังคงประหารชีวิตและมีคำตัดสินลงโทษประหารก็น่าจะสูงกว่านี้เช่นกัน กรณีที่ทางแอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนลได้รับข้อมูลใหม่และตรวจสอบแล้ว จะมีการนำไปปรับตัวเลขภายหลังการตีพิมพ์รายงานฉบับนี้ทางเว็บไซต์ โดยติดตามได้ที่ www.amnesty.org/deathpenalty

เครื่องหมาย “+” ที่ตามหลังชื่อประเทศ อย่างเช่น เยเมน (28+) หมายถึงตัวเลขขั้นต่ำที่แอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนลประเมิน ส่วนเครื่องหมาย “+” ที่อยู่หลังประเทศและไม่มีตัวเลขอยู่ด้านหน้า อย่างเช่น คำตัดสินลงโทษประหารในอัฟกานิสถาน (+) แสดงว่ามีการประหารชีวิตหรือคำตัดสินลงโทษประหารชีวิต อย่างน้อยมากกว่าหนึ่งครั้งในประเทศนั้นเพียงแต่ไม่สามารถหาตัวเลขอื่นได้ สำหรับการคำนวณตัวเลขรวมในระดับโลกและภูมิภาค เครื่องหมาย “+” ให้นับเป็น 2

อารัมภบท

“ชีวิตมนุษย์ทุกคนล้วนทรงค่า...เราไม่เพียงแต่ต้องทำให้ระบบยุติธรรมทางอาญามีสัดส่วนการลงโทษที่เหมาะสมและเป็นกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ แต่เรายังคำนึงถึงสังคมที่เราต้องการสร้างขึ้น มา กล่าวคือสังคมแบบที่เห็นคุณค่าของมนุษย์ทุกคน สังคมที่ไม่มองข้ามประชาชนของตนเอง”

ล.ส.ลิงคเปอร์ ลอว์เรนซ์ เอลลีน (Laurence Lien)
พฤศจิกายน 2555

แอมเนสตี้ อินเตอร์เนชันแนลต่อต้านโทษประหารทุกกรณีโดยไม่มีข้อยกเว้น ไม่ว่าจะมีความผิดทางอาญาประเภทใด ไม่ว่าจะผู้กระทำผิดจะมีบุคลิกลักษณะใด หรือ ไม่ว่าจะทางการจะใช้วิธีประหารชีวิตแบบใด

ผู้สนับสนุนต่างเสนอข้อโต้แย้งมากมายเพื่อให้มีการใช้โทษประหารต่อไป มีการอ้างว่าเป็นสิ่งที่จำเป็นต่อระบบยุติธรรมทางอาญาที่มีประสิทธิผล อย่างไรก็ตาม ข้อโต้แย้งเหล่านี้ไม่สามารถรอดพ้นการตรวจสอบ

มักมีการอ้างว่าโทษประหารช่วยป้องปรามอาชญากรรมร้ายแรงได้ ในความเป็นจริงแล้ว ไม่มีหลักฐานว่าโทษประหารให้ผลในเชิงป้องปรามดีกว่าการลงโทษจำคุก

สภาวิจัยแห่งชาติของสถาบันการศึกษาแห่งชาติ (National Research Council of the National Academies) ในสหรัฐอเมริกา ยืนยันในรายงานฉบับเดือนเมษายน 2555 ว่า “งานวิจัยจนถึงปัจจุบันเกี่ยวกับผลจากการใช้โทษประหารต่อการก่ออาชญากรรม ไม่มีส่วนใดที่บ่งชี้ว่าโทษประหารช่วยลด เพิ่ม หรือไม่มีผลใด ๆ

ต่ออัตราการฆาตกรรม ทางคณะกรรมการจึงมีข้อเสนอแนะว่าไม่อาจนำผลการศึกษาเหล่านี้มาใช้ในกรณีการพิจารณานโยบาย...เกี่ยวกับผลของโทษประหารที่มีต่อการฆาตกรรมได้”¹

ชาร์ลส์ เอ็ม แฮริส (Charles M. Harris) ผู้พิพากษาอาวุโสรัฐฟลอริดา กล่าวเมื่อเดือนเมษายนว่า “ถ้าโทษประหารไม่มีผลเชิงป้องปราม ซึ่งก็เป็นเช่นนั้น และถ้าโทษประหารไม่ทำให้เราปลอดภัยขึ้น และมันก็เป็นเช่นนั้นจริง ๆ ต้องถือว่าโทษประหารเป็นเพียงการแก้แค้นซึ่งมีต้นทุนสูง”²

ไม่เพียงจะขาดหลักฐานที่ชัดเจนว่าโทษประหารสามารถป้องปรามอาชญากรรมเท่านั้น แต่ยังมีตัวอย่างที่น่าตกใจของการใช้โทษประหารเพื่อวัตถุประสงค์ทางการเมือง การประหารชีวิตหลายครั้งที่มีขึ้นในปี 2555 ดูเหมือนจะเป็นเพียงมาตรการประชานิยมอย่างหนึ่ง นักการเมืองสนับสนุนการใช้โทษประหารเพียงเพื่อแสดงให้คนเห็นว่าพวกเขาเอาใจจริงเอาใจกับอาชญากรรม หรือเพื่อปิดปากผู้ที่เห็นต่าง

ประเทศอิหร่าน ในเดือนมิถุนายน มีการประหารชีวิตสี่ราย สำหรับ “ความผิด” ที่มีต่อ “พระเกียรติคุณขององค์พระผู้เป็นเจ้าและการขอลดโทษแผ่นดิน” และในเดือนกรกฎาคม ยังมีอีกห้ารายที่ถูกตัดสินประหารชีวิต โดยทั้งหมดมีส่วนเกี่ยวข้องกับประท้วงต่อต้านรัฐบาลของชนกลุ่มน้อยชาติพันธุ์อาวาสี อาหรับ (Ahwazi Arab) ในอิหร่าน ที่ประเทศซูดาน ทางการใช้โทษประหารเป็นเครื่องมือปราบปราม นักกิจกรรมฝ่ายตรงข้ามกับรัฐบาล ทั้งที่ต่อต้านจริงหรือที่คิดว่าต่อต้าน

ยังคงมีการใช้โทษประหารกับ “อาชญากรรม” ทั่วไป ทั้ง “การผิดประเวณี” “การละทิ้งศาสนาของตน” และ “การมีเพศสัมพันธ์อย่างยินยอมพร้อมใจของผู้บรรลุนิติภาวะ” ซึ่งนอกจากจะไม่สอดคล้องกับมาตรฐานระหว่างประเทศสำหรับ “อาชญากรรมร้ายแรงที่สุด” แล้ว ยังไม่ควรถือเป็นอาชญากรรมด้วยซ้ำไป

ประเทศที่มีการประหารชีวิตมากที่สุดล้วนเป็นประเทศที่ทำให้เกิดข้อกังวลง่ายมากต่อความเป็นธรรมของระบบยุติธรรมในประเทศนั้น อย่างเช่น ประเทศจีน ซึ่งมีการประหารชีวิตมากกว่าที่อื่นใดในโลก

ในอิหร่าน คำตัดสินลงโทษประหารเป็นผลมาจาก “คำรับสารภาพ” ที่ได้มาจากการทรมาน เช่นเดียวกับในอิรัก จำเลยต่างบรยายว่าถูกเขียนคดีด้วยสายไฟฟ้า ถูกแขวนห้อยจากเพดาน และถูกจี้ด้วยไฟฟ้า

ในซาอุดีอาระเบีย จำเลยมักไม่ได้รับอนุญาตให้มีทนายอย่างเป็นทางการ และอาจถูกสั่งให้ควบคุมตัวโดยไม่สามารถติดต่อกับโลกภายนอกได้ กล่าวคือไม่สามารถเข้าถึงบุคคลอื่นได้นอกสถานที่ควบคุมตัวได้เลย อาจเป็นเวลาหลายสัปดาห์และอาจถูกลงโทษโดยเป็นผลมาจาก “คำรับสารภาพ” ที่ได้มาจากสภาพการทรมานเช่นนั้น

ที่สหรัฐอเมริกา มีข้อกังวลเกี่ยวกับการใช้โทษประหารอย่างเลือกปฏิบัติ และมีความเป็นไปได้ที่จะประหารชีวิตผู้ที่ถูกตัดสินลงโทษผิดคน ซึ่งเป็นเหตุให้หลายรัฐยกเลิกโทษประหาร

ในหลายประเทศที่ใช้โทษประหาร เมื่อพิจารณาถึงข้อบกพร่องร้ายแรงในการบริหารงานยุติธรรม เราจะพบว่าไม่มีเหตุผลใดที่สนับสนุนโทษประหารอย่างแท้จริง อย่างไรก็ตาม แม้ในกรณีประเทศนั้นมีระบบยุติธรรมที่สมบูรณ์แบบ ก็ยังไม่ควรประหารชีวิต หรือทำให้เขาต้องดำรงชีวิตแบบนักโทษประหาร โทษประหารเป็นการสังหารชีวิตตามคำสั่งของรัฐโดยผ่านการไตร่ตรองและใช้กระบวนการศาลเป็นการปฏิเสธสิทธิมนุษยชนโดยสิ้นเชิง การใช้ความรุนแรงที่ผ่านการไตร่ตรองโดยอ้างว่าทำเพื่อความยุติธรรม ย่อมทำให้เกิดรอยแปดเปื้อนต่อระบบยุติธรรมใด ๆ

ข้อสันนิษฐานอีกประการหนึ่งที่ใช้เพื่อสนับสนุนโทษประหารได้แก่ เป็นมาตรการที่จำเป็นเพื่อรับมือกับการคุกคามต่อสังคม เป็นข้ออ้างที่พิสูจน์ไม่ได้เช่นกัน เนื่องจากโดยนิยามแล้ว บุคคลที่ต้องโทษประหารย่อมไม่เป็นภัยอันตรายเฉพาะหน้าต่อสังคม เนื่องจากถูกคุมขังและถูกขจัดออกจากสังคมไปแล้ว

รัฐบาลในประเทศที่ยังใช้โทษประหารหลายแห่งอ้างว่า ประชาชนสนับสนุนโทษประหาร และเป็นเหตุให้ต้องใช้วิธีการนี้ต่อไป รัฐบาลมีความรับผิดชอบที่จะต้องใช้ข้อมูลอย่างปราศจากอคติต่อสาธารณะเกี่ยวกับปัญหาที่กระทบต่อสิทธิมนุษยชน รวมทั้งโทษประหาร แต่สุดท้ายแล้ว เป้าประสงค์ของกรอบสิทธิมนุษยชน

ระดับชาติและสากลล้วนมุ่งคุ้มครองสิทธิของบุคคล ซึ่งในบางกรณีอาจไม่สอดคล้องกับความเห็นของคนส่วนใหญ่ก็ได้

เส้นทางไปสู่การยกเลิกโทษประหารในระดับโลกยังต้องเดินทางต่อไป บุคคลสำคัญทั้งจากฝ่ายการเมืองและศาลในหลายประเทศที่ยังคงใช้โทษประหารตระหนักว่าโทษประหารไม่ได้ตอบสนองเป้าประสงค์ที่ต้องการ และหันมาเรียกร้องให้ยกเลิกมาตรการนี้

สถิติการใช้โทษประหารในปี 2555 ยืนยันว่า แนวโน้มทั่วโลกยังคงมุ่งสู่การยกเลิกโทษประหาร โดยมีเพียง 1 ใน 10 ของประเทศทั่วโลกที่ยังมีการตัดสินลงโทษประหาร อย่างไรก็ตาม เกิดความถดถอยในปี 2555 เช่นกัน กล่าวคือมีการรื้อฟื้นการประหารชีวิต โดยเฉพาะในประเทศแกมเบีย อินเดีย ญี่ปุ่น และปากีสถาน รวมทั้งการเพิ่มขึ้นอย่างน่าตกใจของการประหารชีวิตที่มีการรายงานข่าวในอิรัก เมื่อเปรียบเทียบกับปี 2554 ซึ่งเป็นเรื่องที่น่ากังวลอย่างยิ่ง

ในขณะที่มีผู้ถูกประหารชีวิตอย่างน้อย 682 คนในปี 2555 ในปี 2554 มีผู้ถูกประหารที่บันทึกข้อมูลได้ 680 คน และจำนวนผู้ต้องโทษประหารจนถึงปัจจุบันได้ลดลงจาก 1,923 คน (ใน 63 ประเทศ) ในปี 2554 เปรียบเทียบกับ 1,722 คน (ใน 58 ประเทศ) ในปี 2555

การใช้โทษประหารชีวิตในปี 2555

“ในช่วงไม่กี่ทศวรรษที่ผ่านมา มีการเปลี่ยนสมดุล กล่าวคือ รัฐส่วนใหญ่ที่ยังใช้โทษประหารได้กลายเป็นรัฐส่วนน้อยไปแล้ว นอกจากนี้ เป็นที่สังเกตว่ารัฐที่ยกเลิกโทษประหารไปแล้ว หรือมุ่งหน้าไปสู่การยกเลิกโทษประหาร เป็นรัฐที่มีระบบกฎหมายจารีต วัฒนธรรมและศาสนาที่แตกต่างกัน”

บันคีมูน (Ban Ki-moon) เลขาธิการองค์การสหประชาชาติ
ในรายงานฉบับเดือนกรกฎาคม 2555
ที่เสนอต่อคณะมนตรีสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ
(UN Human Rights Council)

พัฒนาการเท่าที่แอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนลเก็บข้อมูลได้ในปี 2555 สะท้อนว่า แม้จะมีความถดถอยอยู่บ้าง แต่แนวโน้มของโลกยังคงมุ่งสู่การยกเลิกโทษประหาร

แอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนลเก็บข้อมูลการประหารชีวิตได้ใน 21 ประเทศ³ จำนวนการประหารชีวิตที่ยืนยันได้อยู่ที่ 682 ครั้ง ซึ่งใกล้เคียงกับตัวเลข 680 ครั้งในปี 2554 ใน 21 ประเทศเช่นกัน ตัวเลข 682 ครั้งยังไม่รวมการประหารชีวิตหลายพันครั้งในประเทศจีน ซึ่งถือว่ามากกว่าจำนวนการประหารชีวิตของโลกรวมกัน สามในสี่ของการประหารชีวิตที่ยืนยันได้เกิดขึ้นในสามประเทศเท่านั้น ได้แก่ อิหร่าน อิรัก และซาอุดีอาระเบีย

เรามีข้อมูลความก้าวหน้าของการยกเลิกโทษประหารในทุกภูมิภาคของโลก แม้ว่าสหรัฐอเมริกาเป็นเพียงประเทศเดียวในทวีปอเมริกาที่ยังคงประหารชีวิตในปี 2555 แต่ก็เกิดขึ้นในแกมลารัฐเท่านั้น เมื่อเปรียบเทียบกับ 13 มลรัฐ ในปี 2554 คอนเนตทิคัตเป็นรัฐลำดับที่ 17 ที่ยกเลิกโทษประหารเมื่อเดือนเมษายน 2555 และในทุกประเทศของทวีปอเมริกาเหนือ มีคำตัดสินลงโทษประหารครั้งใหม่เพียง 12 ครั้ง

ความถดถอยในเอเชียได้รวมถึงการรื้อฟื้นการประหารชีวิตในบางประเทศ ขัดกับแนวโน้มของเอเชีย-แปซิฟิกที่มุ่งหน้าสู่การยกเลิกโทษประหาร เมื่อปีที่แล้วเวียดนามไม่มีการประหารชีวิต ส่วนสิงคโปร์ปฏิบัติตามข้อตกลงยุติการประหารชีวิตชั่วคราว และอยู่ระหว่างการพิจารณาแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายเกี่ยวกับโทษประหาร

ในทวีปแอฟริกาส่วนที่ต่ำกว่าทะเลทรายสะฮาราลงมา มีข้อมูลความก้าวหน้าของการยกเลิกโทษประหารเพิ่มเติม กล่าวคือ เบนินดำเนินการทางนิติบัญญัติเพื่อยกเลิกข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ส่วนกานามีแผนยกเลิกโทษประหารในรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ และไม่มีนักโทษประหารในเซียร์ราลีโอนอีกต่อไป

กฎหมายเพื่อยกเลิกโทษประหารสำหรับความผิดทางอาญาที่เหลืออยู่ มีผลบังคับใช้ในลัตเวียเมื่อวันที่ 1 มกราคม นับเป็นประเทศลำดับที่ 97 ของโลกที่ยกเลิกโทษประหารอย่างสิ้นเชิง

แนวโน้มระดับโลกที่มุ่งสู่การยกเลิกโทษประหาร ปี 2555

- สหรัฐอเมริกา ยังคงเป็นประเทศเดียวในทวีปอเมริกาที่มีการประหารชีวิต
- เบลารุสยังเป็นประเทศเดียวในยุโรปและเอเชียกลางที่มีการประหารชีวิต
- สหรัฐอเมริกา และเบลารุส เป็นเพียงสองประเทศในรัฐภาคีขององค์การว่าด้วยความมั่นคงและความร่วมมือในยุโรป (Organization for Security and Co-operation in Europe) ที่ยังมีการประหารชีวิต
- มีข้อมูลว่ารัฐภาคีห้าจาก 54 รัฐของสหภาพแอฟริกา (African Union) ยังคงมีการประหารชีวิตตามคำสั่งศาล ได้แก่ บอตสวานา แคมเบีย ไชมาเลีย ชูดานใต้ และชูดาน ส่วนรัฐภาคี 37 แห่งยกเลิกโทษประหารทั้งในทางนิตินัยหรือพฤตินัย
- รัฐภาคีเจ็ดจาก 21 รัฐ⁴ ของสันนิบาตรัฐอาหรับ (League of Arab States) ยังคงมีการประหารชีวิต ได้แก่ อิรัก ปาเลสไตน์ ซาอุดีอาระเบีย ไชมาเลีย ชูดาน สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ และเยเมน มีรายงานข่าวการประหารชีวิตในซีเรีย แต่ไม่สามารถตรวจสอบยืนยันได้เนื่องจากสถานการณ์ความขัดแย้งที่เป็นอยู่

- ไม่พบว่ามีการประหารชีวิตในรัฐภาคีทั้ง 10 รัฐของสมาคมประชาชาติเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Association of Southeast Asian Nations)
- มีข้อมูลว่ารัฐภาคีห้าจาก 54 รัฐของเครือจักรภพ (Commonwealth) ยังมีการประหารชีวิต ได้แก่ บังคลาเทศ บอตสวานา แคมเบีย อินเดีย และปากีสถาน
- ญี่ปุ่นและสหรัฐอเมริกา เป็นสองประเทศจากสมาชิกประเทศอุตสาหกรรม (G8) ที่ยังมีการประหารชีวิต
- รัฐภาคี 174 จาก 193 แห่งขององค์การสหประชาชาติไม่มีการประหารชีวิตเลยในปี 2555

ในวันที่ 27 มกราคม สาธารณรัฐโดมินิกันได้ส่งมอบหนังสือเพื่อให้สัตยาบันต่อพิธีสารของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิมนุษยชนแห่งทวีปอเมริกาเพื่อยกเลิกโทษประหาร (Protocol to the American Convention on Human Rights to Abolish Death Penalty) ให้กับองค์กรแห่งรัฐอเมริกา (Organization of American States) มองโกเลียและเบนินให้ภาคยานุวัติต่อพิธีสารเลือกรับฉบับที่สองของกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง (International Covenant on Civil and Political Rights – ICCPR) ซึ่งมีเป้าหมายเพื่อยกเลิกโทษประหาร เมื่อวันที่ 13 มีนาคม และ 5 กรกฎาคมตามลำดับ แต่ยังคงอยู่ในขั้นตอนการให้สัตยาบันเพื่อรับรองเป็นกฎหมายในทั้งสองประเทศภายในสิ้นปีนี้ มาดากัสการ์ลงนามในพิธีสารเลือกรับฉบับที่สองเมื่อเดือนกันยายน

มีการบันทึกข้อมูลการลดโทษหรืออภัยโทษสำหรับโทษประหารใน 27 ประเทศ ได้แก่ อัฟกานิสถาน, บาร์เรน, บังคลาเทศ, บอตสวานา, อียิปต์, แคมเบีย, กัวเตมาลา, กายอานา, อินเดีย, อินโดนีเซีย, อิหร่าน, จอร์แดน, คูเวต, มองโกเลีย, พม่า, ไนจีเรีย, เซนต์คิตส์และเนวิส, ซาอุดีอาระเบีย, เซียร์ราลีโอน, สิงคโปร์, ไทย, ติมูตอร์, ยูกันดา, สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์, สหรัฐอเมริกา, เวียดนาม และเยเมน

การล้างมลทิน⁵เกิดขึ้นในเจ็ดประเทศ ได้แก่ บังคลาเทศ, อียิปต์, กายอานา, อินเดีย, ไนจีเรีย, ใต้หวัน และสหรัฐอเมริกา

ในวันที่ 20 ธันวาคม ที่ประชุมสมัชชาใหญ่แห่งสหประชาชาติ (UNGA) รับรองมติฉบับที่สี่ว่าด้วยความตกลงเพื่อพักการใช้โทษประหารชีวิตชั่วคราว ในการพิจารณา

มติที่ 67/176 มีการรับรองด้วยเสียงสนับสนุน 111 เสียง ค้าน 41 เสียง และงดออกเสียง 34 เสียง เป็นการรับรองมติที่ประชุมสมัชชาใหญ่ฯ ฉบับก่อน ๆ ได้แก่ มติฉบับที่ 62/149 ในปี 2550 63/168 ในปี 2551 และ 65/206 ในปี 2553 เป็นการเรียกร้องให้รัฐต่าง ๆ เคารพมาตรฐานระหว่างประเทศที่มุ่งคุ้มครองสิทธิของบุคคลที่ต้องโทษประหาร มีแนวทางจำกัดการใช้โทษประหาร และลดจำนวนความผิดสำหรับโทษประหาร และเป็นการจัดทำความตกลงเพื่อพักการใช้โทษประหารชีวิตชั่วคราว ทั้งนี้โดยมีเป้าหมายเพื่อยกเลิกโทษประหารในที่สุด มติฉบับดังกล่าวเรียกร้องให้รัฐที่ยกเลิกโทษประหารไปแล้ว ไม่ให้นำกลับมาใช้อีก สุดท้ายจะมีการพิจารณาประเด็นนี้อีกครั้งในสมัยประชุมที่ 69 ในปี 2557 ซึ่งคาดว่าทางเลขาธิการองค์การสหประชาชาติจะรายงานผลการดำเนินงานตามข้อเรียกร้องในมติเมื่อปี 2555

ในมติฉบับปี 2555 มีการเพิ่มข้อกำหนดให้รัฐควรเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับการใช้โทษประหาร เรียกร้องไม่ให้รัฐใช้โทษประหารกับหญิงตั้งครรภ์หรือผู้เยาว์ (อายุต่ำกว่า 18 ปี) ในขณะที่กระทำความผิด และเรียกร้องเพื่อให้ภาคยานุวัติหรือให้สัตยาบันต่อพิธีสารเลือกรับฉบับที่สองของกติกา ICCPR ซึ่งมีเป้าหมายเพื่อยกเลิกโทษประหาร

มีรัฐภาคีองค์การสหประชาชาติจำนวนมากขึ้นสนับสนุนมติเมื่อปี 2555 เมื่อเทียบกับการลงคะแนนครั้งก่อนในปี 2553 สาธารณรัฐแอฟริกากลาง, ซาด, เซเชลส์, เซียร์ราลีโอน, ซูดานใต้ และติมูตอร์ ได้หันมาสนับสนุนข้อเรียกร้องในมติดังกล่าว สัญญาความก้าวหน้าอีกประการหนึ่ง คือการที่อินโดนีเซียและปาปัวนิวกินีเลิกคัดค้านมตินี้ จากที่เคยคัดค้านในปี 2553 โดยเลือกที่จะงดออกเสียง ในปี 2555 เป็นครั้งแรกที่มองโกเลีย ซามัว และโซมาเลียทำหน้าที่เป็นผู้สนับสนุนร่างมติ สะท้อนให้เห็นเสียงสนับสนุนในหลายภูมิภาคที่มีต่อการยุติการใช้โทษประหาร อย่างไรก็ตาม บาร์เรน, โดมินีกา และโอมานได้เปลี่ยนจากการงดออกเสียงมาเป็นการลงคะแนนคัดค้านมติ ในขณะที่มัลดีฟส์ นามิเบีย และศรีลังกาเปลี่ยนจากการลงคะแนนสนับสนุนมาเป็นการงดออกเสียง

หน่วยงานระหว่างรัฐบาลระดับภูมิภาคยังคงสนับสนุนการเดินหน้าสู่การยกเลิกโทษประหารต่อไป คณะกรรมาธิการว่าด้วยสิทธิมนุษยชนและสิทธิประชาชนแห่งแอฟริกา (African Commission on Human and Peoples' Rights) ตีพิมพ์รายงาน

“การศึกษาเกี่ยวกับคำถามที่มีต่อโทษประหารในแอฟริกา (Study on the question of the death penalty in Africa)” ในเดือนสิงหาคม คณะกรรมาธิการว่าด้วยสิทธิมนุษยชนแห่งทวีปอเมริกา (Inter-American Commission on Human Rights) เผยแพร่รายงาน “โทษประหารในระบบสิทธิมนุษยชนแห่งทวีปอเมริกา: จากการจัดการใช้สู่การยกเลิก (The death penalty in the Inter-American human rights system: from restrictions to abolition)” ทั้งสองหน่วยงานยังมีข้อเสนอแนะต่อรัฐภาคีของตนเพื่อให้ปฏิบัติตามความตกลงเพื่อยุติการใช้โทษประหารชั่วคราว

ตัวเลขระดับโลก

ข้อมูลระบุว่าอย่างน้อย 21 ประเทศยังมีการประหารชีวิตในปี 2555 อย่างไรก็ตาม ไม่เป็นที่แน่ชัดว่าในปี 2555 มีการประหารชีวิตในประเทศที่เกิดความไม่สงบ อย่างเช่นซีเรียหรือไม่ ในปี 2554 มีจำนวนประเทศที่มีการประหารชีวิตตามคำสั่งศาลเท่ากับคือ 21 ประเทศ⁶

ตัวเลขเหล่านี้สะท้อนถึงจำนวนที่ลดลงอย่างมากเมื่อเทียบกับทศวรรษก่อน กล่าวคือ เมื่อปี 2546 มี 28 ประเทศที่ยังมีการประหารชีวิตอยู่

การประหารชีวิตที่มีการรายงาน ปี 2555

อัฟกานิสถาน (14), บังคลาเทศ (1), เบลารุส (3+), บอตสวานา (2), จีน (+), แคมเบีย (9), อินเดีย (1), อิหร่าน (314+), อิรัก (129+), ญี่ปุ่น (7), เกาหลีเหนือ (6+), ปากีสถาน (1), รัสเซีย⁷ (6, หน่วยงานภายใต้การปกครองโดยพวกดินัยของกลุ่มฮามัส), ซาอุดีอาระเบีย (79+), ไทมาเลีย (6+; 5+ โดยคณะรัฐบาลชั่วคราว และ 1 ในพันต์แลนด์), ซูดานใต้ (5+), ซูดาน (19+), ใต้หวัน (6), สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ (1), สหรัฐอเมริกา (43), เยเมน (28+)

มีข้อมูลว่ามีการประหารชีวิตอย่างน้อย 682 ครั้งทั่วโลก ในปี 2555 มากกว่าปี 2554 สองครั้ง อย่างไรก็ตาม ตัวเลขเหล่านี้ไม่รวมถึงการประหารชีวิตจำนวนหลายพันคนที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในประเทศจีน ตั้งแต่ปี 2552 แอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนลยุติการตีพิมพ์ตัวเลขประมาณสถิติการใช้โทษประหารในจีน เนื่องจาก

ทางการถือว่าข้อมูลเกี่ยวกับการใช้โทษประหารเป็นความลับของรัฐ แอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนลได้เรียกร้องอีกครั้งเพื่อให้ทางการจีนเผยแพร่ตัวเลขจำนวนผู้ต้องโทษประหารและผู้ที่ถูกประหารชีวิตในแต่ละปี ทั้งนี้เพื่อสนับสนุนข้ออ้างของพวกเขาที่ระบุว่าการใช้โทษประหารได้ลดลงอย่างมากนับแต่ปี 2550

แอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนลยังได้รับรายงานที่น่าเชื่อถือว่ามี การประหารชีวิตจำนวนมากในอิหร่าน แต่ไม่สามารถยืนยันได้ ซึ่งถือว่าเป็นตัวเลขที่สูงกว่าตัวเลขอย่างเป็นทางการเกือบสามในสี่

มีเพียงไม่กี่ประเทศที่ให้ข้อมูลสถิติการใช้โทษประหารอย่างเป็นทางการ ที่เบลารุส, จีน, มองโกเลีย และเวียดนาม ทางการยังคงจัดให้ข้อมูลเกี่ยวกับการใช้โทษประหารเป็นข้อมูลลับทางราชการ ส่วนบางประเทศก็แทบไม่มีข้อมูลเลยโดยเฉพาะเบลีซ, อียิปต์, เจริเทรีย, ลิเบีย, มาเลเซีย, เกาหลีเหนือ, ซูรินาเม และซีเรีย ทั้งนี้เป็นผลมาจากการปฏิบัติที่เข้มงวดของรัฐและ/หรือความไร้เสถียรภาพทางการเมือง เป็นไปได้ว่ามีการประหารชีวิตตามคำสั่งศาลเกิดขึ้นจริงในซีเรีย แต่ไม่มีข้อมูลที่สามรถยืนยันได้เลยในรายงานฉบับนี้ แอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนลเก็บข้อมูลการประหารชีวิตในซีเรียในช่วง 10 ปีที่ผ่านมาไว้ทุกปี ยกเว้นปี 2548

ในเบลารุสและญี่ปุ่น นักโทษไม่ได้รับแจ้งกำหนดที่จะถูกประหารชีวิต รวมทั้งครอบครัวหรือทนายความของพวกเขา ส่วนในเบลารุสและบอตสวานา ไม่มีการนำศพส่งไปคืนให้กับครอบครัวเพื่อทำพิธีฝัง

คำตัดสินลงโทษประหารชีวิตที่มีการรายงาน ปี 2555

อัฟกานิสถาน (+), แอลจีเรีย (153+), บาห์เรน (1), บังคลาเทศ (45+), บาร์เบโดส (2), บอสวานา (5), ซาด (2), จีน (+), สาธารณรัฐประชาธิปไตย-คองโก (11+), อียิปต์ (91+), อิควทอเรียลกินี (1), แคมเบีย (5+), กานา (27), กินี (2+), กายอานา (5), อินเดีย (78+), อินโดนีเซีย (12+), อิหร่าน (79+), อิรัก (81+), ญี่ปุ่น (3), จอร์แดน (16+), เคนยา (21+), คูเวต (9+), ลาว (+), เลบานอน (9+), ไลบีเรีย (4+), ลิเบีย (5+), มัลดีฟส์ (2+), มาเลเซีย (60+), มาลี (10+), มอริเตเนีย (6+), มองโกเลีย (+), โมร็อกโก/เวสเทิร์นสะฮารา (7+),

คำตัดสินลงโทษประหารชีวิตที่มีการรายงาน ปี 2555 (ต่อ)

พม่า (17+), ไนจีเรีย (56), เกาหลีเหนือ (+), ปากีสถาน (242), ปาเลสไตน์ (6+: 5+ เขตยึดครองของปาเลสไตน์บริเวณฉนวนกาซาที่อยู่ใต้การปกครองของกลุ่มฮามัส; 1 เวสต์แบงก์), กатар (1+), ซาอุดีอาระเบีย (10+), สิงคโปร์ (2+), โซมาเลีย (76+: 51+ โดยคณะรัฐบาลชั่วคราว 7+ ในพินต์แลนด์ และ 18+ ในโซมาลีแลนด์), เกาหลีใต้ (2), ซูดานใต้ (+), ศรีลังกา (7+), ซูดาน (199+), สวาซิแลนด์ (1), ใต้หวัน (7), แทนซาเนีย (3), ไทย (106+), ตรินิแดด และโตเบโก (5+), ติมูร์ (9), สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ (21+), สหรัฐอเมริกา (77), เวียดนาม (86+), เยเมน (7+), แซมเบีย (7+), ซิมบับเว (11+)

มีข้อมูลว่ามีผู้ต้องโทษประหารอย่างน้อย 1,722 คนใน 58 ประเทศในปี 2555 เป็นตัวเลขขั้นต่ำที่แน่นอนได้จากการทำวิจัยของแอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนล และถือว่าลดลงอย่างมากจากตัวเลขอย่างน้อย 1,923 คนในปี 2554 ใน 63 ประเทศทั่วโลก

จนถึงสิ้นปี 2555 มีผู้ต้องโทษประหารทั้งหมดอย่างน้อย 23,386 คน ซึ่งเป็นตัวเลขขั้นต่ำเมื่อเปรียบเทียบกับตัวเลขที่ได้จากประเทศต่าง ๆ

วิธีการที่ใช้ในการประหารชีวิตมีดังต่อไปนี้ การตัดศีรษะ (ซาอุดีอาระเบีย) การแขวนคอ (อัฟกานิสถาน, บังคลาเทศ, บอตสวานา, อินเดีย, อิหร่าน, อิรัก, ญี่ปุ่น, ปากีสถาน, ปาเลสไตน์ (เขตยึดครองของปาเลสไตน์บริเวณฉนวนกาซาที่อยู่ใต้การปกครองของกลุ่มฮามัส), ซูดานใต้, ซูดาน) การฉีดยาพิษ (จีน, สหรัฐอเมริกา) และการยิงเป้า (เบลารุส, จีน, แกมเบีย, เกาหลีเหนือ, ปาเลสไตน์, โซมาเลีย, ใต้หวัน, สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์, เยเมน)

เช่นเดียวกับในปี 2553 และ 2554 ไม่มีรายงานการประหารชีวิตตามคำสั่งศาลโดยใช้วิธีขว้างก้อนหิน⁸ ที่ซูดานศาลสั่งลงโทษประหารด้วยการขว้างด้วยก้อนหินสำหรับจำเลยอีกสองคน แต่ต่อมามีการกลับคำพิพากษา มีข้อมูลว่ามีการประหารชีวิตต่อหน้าสาธารณะในอิหร่าน, เกาหลีเหนือ, ซาอุดีอาระเบีย และโซมาเลีย

มีบุคคลอย่างน้อยสองคนถูกประหารในเยเมน สำหรับความผิดที่กระทำเมื่อยังเป็นผู้เยาว์ การประหารชีวิตบุคคลที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปีในขณะที่กระทำความผิดเป็นการละเมิดต่อกฎหมายระหว่างประเทศ แต่บ่อยครั้งก็มีข้อถกเถียงเกี่ยวกับอายุของผู้กระทำผิด กรณีที่ไม่มีหลักฐานยืนยันชัดเจนอย่างเช่นไม่มีใบเกิด⁹ แอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนลยังคงกังวลว่าในอิหร่าน, ไนจีเรีย, ปากีสถาน, ซาอุดีอาระเบีย และเยเมน บุคคลที่เป็นผู้เยาว์ในขณะที่กระทำความผิด กลับยังคงถูกคุมขังตามคำตัดสินประหารชีวิต

คัดจากมติคณะมนตรีสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติว่าด้วยอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก รับรองเมื่อ 19 เมษายน 2555¹⁰

[คณะมนตรีสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ]

52. ยังเรียกร้องให้รัฐต่าง ๆ ดำเนินการลดโทษโดยทันที และประกันว่าผู้เยาว์ที่เคยถูกตัดสินประหารชีวิตหรือจำคุกตลอดชีวิต โดยไม่ได้รับการปล่อยตัว ต้องถูกปล่อยตัวจากเรือนจำพิเศษ โดยเฉพาะผู้ที่ต้องโทษประหาร และให้เคลื่อนย้ายไปยังสถานควบคุมตัวซึ่งสอดคล้องกับอายุของผู้กระทำความผิด และสอดคล้องกับลักษณะความผิดที่เกิดขึ้น

55. และกระตุ้นให้รัฐมีข้อสันนิษฐานว่าเด็กที่ถูกกล่าวหา ถูกแจ้งข้อหา หรือถูกมองว่าละเมิดกฎหมายอาญา ให้ถือว่ามีความผิดน้อยกว่าผู้กระทำความผิดส่วนใหญ่ กรณีที่มีข้อสงสัยเกี่ยวกับอายุของเขา ยกเว้นแต่ทางพนักงานอัยการมีข้อโต้แย้งกับข้อสันนิษฐานนี้ และให้ปฏิบัติต่อจำเลยเหมือนเป็นผู้เยาว์ กรณีที่ไม่สามารถแสดงภาวะพิสูจน์ได้

69. (f) เพื่อประกันว่าลูกของผู้ปกครองหรือผู้อุปถัมภ์ที่เป็นนักโทษประหารตัวนักโทษเอง ครอบครัว และตัวแทนทางกฎหมายของพวกเขา ได้รับข้อมูลอย่างเพียงพอล่วงหน้าเกี่ยวกับโอกาสที่จะประหารชีวิต สถานที่ เวลา วันที่ และการประหาร และได้รับอนุญาตให้เข้าเยี่ยมหรือสื่อสารเป็นครั้งสุดท้ายกับผู้ต้องขัง มีการส่งศพคืนให้กับครอบครัวเพื่อฝัง หรือแจ้งให้ทราบว่าคุณอยู่ที่ใด เว้นแต่กรณีที่ไม่เป็นไปเพื่อประโยชน์ของผู้เยาว์...

แอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนลยังคงกังวลว่า ในประเทศส่วนใหญ่ที่ประชาชนต้องโทษประหารหรือถูกประหาร การสั่งลงโทษประหารนั้นเกิดจากกระบวนการที่ไม่สอดคล้องกับมาตรฐานการสากลด้านการไต่สวนที่เป็นธรรม มักเป็นผลมาจาก “คำรับสารภาพ” ที่อาจได้มาจากการทรมานหรือการปฏิบัติที่โหดร้ายรูปแบบอื่น โดยเฉพาะในกรณีประเทศอัฟกานิสถาน, เบลารุส, จีน, อิหร่าน, อิรัก, เกาหลีเหนือ, ซาอุดีอาระเบีย และไต้หวัน ในอิหร่านและอิรัก ในบางกรณีจะมีการออกอากาศ “คำรับสารภาพ” ทางทีวี ก่อนการไต่สวนคดีจะเริ่มขึ้น นับเป็นการละเมิดสิทธิของจำเลยที่จะได้รับการสันนิษฐานว่าเป็นผู้บริสุทธิ์

บทลงโทษประหารชีวิตสถานเดียวยังคงมีอยู่ในกรณีประเทศบาร์เบโดส, อินเดีย, อิหร่าน, มาเลเซีย, มัลดีฟส์, ปากีสถาน, สิงคโปร์, ไทย, และตรินิแดดและโตเบโก บทลงโทษประหารสถานเดียวไม่สอดคล้องกับการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน ทั้งนี้ เพราะไม่เปิดโอกาสให้พิจารณาเงื่อนไขเฉพาะบุคคลของจำเลย หรือเงื่อนไขเฉพาะสำหรับความผิด

ยังคงมีผู้ที่ต้องโทษประหารหรือถูกประหารสำหรับความผิดที่ไม่ได้เกี่ยวข้องกับ การฆ่าโดยเจตนา ซึ่งย่อมไม่สอดคล้องกับเงื่อนไขการเป็น “อาชญากรรมร้ายแรงที่สุด” ตามที่กำหนดไว้ในข้อบทที่ 6 ของกติกา ICCPR เป็นที่ทราบกันว่าการใช้โทษประหารสำหรับความผิดในคดีอาชญากรรมในหลายประเทศรวมทั้งจีน, อินเดีย, อินโดนีเซีย, อิหร่าน, มาเลเซีย, ปากีสถาน, ซาอุดีอาระเบีย, สิงคโปร์, ไทย, สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ และเยเมน

ความผิดที่ลงโทษด้วยความตายยังประกอบด้วย “การผิดประเวณี” และ “การมีเพศสัมพันธ์ระหว่างชายกับชาย” (อิหร่าน) ความผิดเกี่ยวกับศาสนา อย่างเช่น “การละทิ้งศาสนา” (อิหร่าน) และ “การหมิ่นศาสนา” (ปากีสถาน) “การใช้เวทมนตร์” (ซาอุดีอาระเบีย) ความผิดทางเศรษฐกิจ (จีน) การข่มขืนกระทำชำเรา (ซาอุดีอาระเบีย) และการลักทรัพย์ในรูปแบบที่ “ร้ายแรง” (ซาอุดีอาระเบีย, เคนยา, แชนเบีย) นอกจากนี้ยังมีการลงโทษประหารสำหรับความผิดรูปแบบต่าง ๆ ที่ถือว่าเป็น “ขบถ” “การกระทำที่คุกคามต่อความมั่นคงแห่งชาติ” และ “อาชญากรรมต่อรัฐ” (อย่างเช่น “*moharebeh*” – หรือการเป็นปรปักษ์กับพระเจ้าในอิหร่าน) ไม่ว่าจะส่งผลให้เกิดการสูญเสียชีวิตหรือไม่ก็ตาม ดังในแกมเบีย, คูเวต, เลบานอน, เกาหลีเหนือ, ปาเลสไตน์ (เวสต์แบงก์; เขตยึดครองของปาเลสไตน์บริเวณฉนวน-

กาซาที่อยู่ใต้การปกครองของกลุ่มฮามัส) และโซมาเลีย ในเกาหลีเหนือ ซึ่งมักมีคำตัดสินลงโทษประหาร แม้ว่าความผิดตามข้อกล่าวหาไม่ถึงขั้นที่จะได้รับโทษประหารตามกฎหมายในประเทศ

ในปี 2555 มี 5 ประเทศที่รื้อฟื้นการประหารชีวิต ได้แก่ บอตสวานา, แกมเบีย, อินเดีย, ญี่ปุ่น และปากีสถาน เป็นที่ทราบกันว่าการขยายขอบเขตของความผิดที่ต้องโทษประหาร ซึ่งถือว่าขัดกับมาตรฐานสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ ดังในบังคลาเทศและเคนยา

สิ่งที่น่ากังวลอย่างต่อเนื่องคือการใช้โทษประหารของศาลทหาร ศาลพิเศษ และคณะอนุญาโตตุลาการ ซึ่งบางกรณีเป็นการลงโทษพลเรือน อย่างเช่นในประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยคองโก, อียิปต์, เลบานอน, ปาเลสไตน์ และโซมาเลีย ในแอลจีเรีย, สาธารณรัฐประชาธิปไตยคองโก, อียิปต์, อิรัก, เลบานอน, ลิเบีย, ตูนิเซีย, สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ และเยเมน ยังมีผู้ที่ถูกตัดสินลงโทษประหารจากการไต่สวนคดีลับหลังจำเลย

ภาพรวมภูมิภาค

ทวีปอเมริกา

สหรัฐอเมริกา ยังคงเป็นประเทศเดียวที่ยังมีการประหารชีวิตในภูมิภาคซึ่งมีการใช้โทษประหารลดลง¹¹ มีเพียงสี่ประเทศในทวีปอเมริกาที่ยังมีคำตัดสินลงโทษประหาร และแม้แต่ในสหรัฐอเมริกาเอง เสียงสนับสนุนต่อการใช้โทษประหารกำลังลดลง

แม้ว่าจำนวนการประหารชีวิตในสหรัฐอเมริกา จะเท่ากับเมื่อปี 2554 (43 ครั้ง) แต่ในปี 2555 มีรัฐที่ประหารชีวิตเพียง 9 รัฐ เปรียบเทียบกับ 13 รัฐในปี 2554 จำนวนคำตัดสินลงโทษประหารรายใหม่ (77 ครั้ง) ถือว่าต่ำสุดเป็นอันดับสอง นับแต่ศาลสูงสุดของสหรัฐอเมริกา เห็นชอบให้แก่ไขกฎหมายประหารชีวิตในปี 2519 ซึ่งในขณะนั้นมีการลงโทษประหารชีวิตใน 18 จาก 33 รัฐที่ยังมีโทษประหารอยู่¹² ในเดือนเมษายน 2555 คอนเนตทิคัตเป็นรัฐลำดับที่ 17 ที่ยกเลิกโทษประหาร ในเดือนพฤศจิกายน ในรัฐแคลิฟอร์เนีย กฎหมายที่กำหนดให้ยกเลิกโทษประหารไม่ผ่านการรับรองด้วยคะแนนเสียงเพียงเฉียดฉิว

โทษประหารในสหรัฐอเมริกา ปี 2555

การประหารชีวิต 43 ครั้ง: แอริโซนา(6), เดลาแวร์(1), ฟลอริดา(3), โอไฮโอ(1), มิสซิสซิปปี(6), โอไฮโอ(3), โอคลาโฮมา(6), เซาท์ดาโคตา(2), เทกซัส(15)

คำตัดสินลงโทษประหาร 77 ครั้ง: แอละแบมา(6), แอริโซนา(2), แคลิฟอร์เนีย (13), คอนเนตทิคัต(1), เดลาแวร์(1), ฟลอริดา (22), จอร์เจีย (2), ลุยเซียนา (1), มิสซิสซิปปี (2), มอนแทนา (1), เนวาดา (3), โอไฮโอ (3), โอคลาโฮมา (1), เพนซิลเวเนีย (7), เซาท์ดาโคตา (1), เทนเนสซี (1), เทกซัส (9), รัฐบาลกลาง (1)

นักโทษประหาร 3,170 คน ประกอบด้วย 724 คนในแคลิฟอร์เนีย, 407 ในฟลอริดา, 308 ในเท็กซัส, 204 ในเพนซิลเวเนีย และ 200 ในแอละแบมา

คำสั่งของฝ่ายบริหารให้ลดโทษประหาร 4 ครั้ง และมีการล้างมลทิน 3 ครั้ง

คำตัดสินลงโทษประหารครั้งใหม่ที่เกิดขึ้นในที่อื่น ๆ ในทวีปอเมริกา ได้แก่ สองครั้งในบาร์เบโดส ห้าครั้งในกายอานา และอย่างน้อยห้าครั้งในตรินิแดดและโตเบโก ทั้งตรินิแดดและโตเบโกและบาร์เบโดสต่างยังกำหนดโทษประหารสถานเดียวไว้ในกฎหมาย

ไม่มีการประหารชีวิตหรือคำตัดสินลงโทษประหารเลยในประเทศแอนติกาและบาร์บูดา, บาฮามาส, คิวบา, โดมินิกา, เกรเนดา, กัวเตมาลา, จาเมกา, เซนต์คิตส์และเนวิส, เซนต์ลูเชีย และเซนต์วินเซนต์และเกรนาดีนส์ จนถึงวันที่ 31 ธันวาคม ไม่มีผู้ใดต้องโทษประหารในคิวบา หรือโดมินิกา มีการสั่งให้ลดโทษประหาร 53 ครั้งในกัวเตมาลา หลังจากแผนกอาญาของศาลฎีกาพิจารณาคดีของนักโทษประหารใหม่ทั้งหมด

เอเชีย-แปซิฟิก

แม้จะมีความถดถอยอยู่บ้างในเอเชียใต้ แต่ภูมิภาคนี้มีพัฒนาการเชิงบวก

อินเดียและปากีสถานหรือฟื้นการประหารชีวิต ทำให้จำนวนประเทศที่ยังประหารชีวิตอยู่ในภูมิภาคนี้เพิ่มเป็นแปดประเทศ เพิ่มขึ้นจากปี 2554 หนึ่งประเทศ อย่างไรก็ตาม เวียดนาม¹³ไม่มีการประหารชีวิตในปีนี้ ในขณะที่สิงคโปร์ อยู่ระหว่างพิจารณาแก้ไขกฎหมายเกี่ยวกับโทษประหาร และอยู่ในระหว่างการปฏิบัติตามความตกลงเพื่อพักการใช้โทษประหารชีวิตชั่วคราว ในวันที่ 13 มีนาคม มองโกเลียให้ภาคยานุวัติกับพิธีสารเลือกรับฉบับที่สองของกติกา ICCPR ซึ่งมีเป้าหมายเพื่อการยกเลิกโทษประหาร

บรูไนดารุสซาลาม, อินโดนีเซีย, ลาว, มัลดีฟส์, มองโกเลีย, พม่า, เกาหลีใต้, ศรีลังกา และไทย ไม่ได้ประหารชีวิต ส่วนอนุภูมิภาคแปซิฟิกยังคงเป็นเขตปลอดโทษประหาร

อีกครั้งหนึ่งที่จีนมีการประหารชีวิตเป็นจำนวนรวมกันมากกว่าทุกประเทศที่เหลือในโลกรวมกัน แต่สืบเนื่องจากการปกปิดข้อมูลเกี่ยวกับการใช้โทษประหารเป็นเหตุให้เราไม่สามารถได้ข้อมูลที่แสดงถึงภาพความจริงที่ชัดเจนเกี่ยวกับโทษประหาร

ในประเทศ แอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนลไม่สามารถยืนยันตัวเลขในมาเลเซีย และเกาหลีเหนือเช่นกัน ในมองโกเลีย โทษประหารยังถือเป็นความลับของรัฐ ส่วนในเวียดนาม การตีพิมพ์สถิติเกี่ยวกับการใช้โทษประหารเป็นสิ่งต้องห้ามตามกฎหมาย

การประหารชีวิตและคำตัดสินลงโทษประหารในเอเชีย-แปซิฟิก

มีรายงานข่าวการประหารชีวิตอย่างน้อย 38 ครั้ง ในแปดประเทศในเอเชีย-แปซิฟิก ทั้งในอัฟกานิสถาน (14), บังคลาเทศ (1), จีน (+), อินเดีย (1), ญี่ปุ่น (7), เกาหลีเหนือ (6+), ปากีสถาน (1), ใต้หวัน (6) ไม่นับรวมการประหารชีวิตอีกหลายพันครั้งที่น่าจะเกิดขึ้นในจีน

มีคำตัดสินลงโทษประหารเพิ่มเติมอย่างน้อย 679 ครั้ง ใน 19 ประเทศในภูมิภาคนี้ในปี 2555 ได้แก่ อัฟกานิสถาน (+), บังคลาเทศ (45+), จีน (+), อินเดีย (78+), อินโดนีเซีย (12+), ญี่ปุ่น (3), ลาว (+), มาเลเซีย (60+), มัลดีฟส์ (2+), มองโกเลีย (+), พม่า (17+), เกาหลีเหนือ (+), ปากีสถาน (242), สิงคโปร์ (2+), เกาหลีใต้ (2), ศรีลังกา (7+), ใต้หวัน (7), ไทย (106+), เวียดนาม (86+)

การไต่สวนคดีที่มีโทษประหารยังดำเนินไปอย่างละเมียดกฎหมายและมาตรฐานระหว่างประเทศว่าด้วยการใช้โทษประหารในศาลหลายแห่งซึ่งมักกำหนดให้โทษประหารเป็นการลงโทษเชิงบังคับ มีการตัดสินประหารชีวิตจากหลักฐานที่ได้มาจากการทรมานและการปฏิบัติที่โหดร้าย ในขณะที่ชาวต่างชาติมักได้รับผลกระทบมากกว่ากลุ่มอื่นในภูมิภาคนี้ ซึ่งยังมีการกำหนดโทษและลงโทษตามความผิดในลักษณะที่ไม่สอดคล้องกับนิยาม “อาชญากรรมร้ายแรงที่สุด” ตามข้อบทที่ 6 กติกา ICCPR

ในประเทศไทย มีการบันทึกข้อมูลการตัดสินประหารชีวิตเพิ่มเติมอีกอย่างน้อย 106 คดี และจนถึงสิ้นปีมีนักโทษประหารอยู่กว่า 650 คน ตัวเลขจากกรมราชทัณฑ์ชี้ให้เห็นว่าอย่างน้อยครึ่งหนึ่งของนักโทษประหารเป็นความผิดที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด

ในวันที่ 15 มีนาคม คณะมนตรีสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติรับรองผลการพิจารณาการทบทวนสถานการณ์สิทธิมนุษยชนของประเทศ (UPR) ของไทย ซึ่งมีขึ้นเมื่อวันที่ 5 ตุลาคม 2554 ทางกรมไทยปฏิเสธข้อเสนอแนะให้ทบทวนหรือแก้ไขกฎหมายเพื่อให้มีการยกเลิกโทษประหาร โดยต้องการให้รอผลการศึกษาเพื่อประเมินความเป็นไปได้ในการยกเลิกโทษประหารเสียก่อน ไทยได้แสดงพันธกิจในแผนปฏิบัติการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติระหว่างปี 2552-2556 ที่จะยกเลิกโทษประหาร ตลอดทั้งปีมีเสียงเรียกร้องให้เร่งการประหารชีวิตในความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด รวมทั้งการกดดันที่มาจากหน่วยงานของรัฐบาล

ยุโรปและเอเชียกลาง

เบลารุส ยังคงเป็นประเทศเดียวในภูมิภาคนี้ที่มีการประหารชีวิต และเป็นการกระทำอย่างเปิดเผยโดยมีชายสามคนถูกประหารในปี 2555 เป็นอย่างน้อย¹⁴

โดยปรกติแล้ว นักโทษจะถูกประหารภายในเวลาไม่กี่ชั่วโมงหรือไม่กี่นาที หลังได้รับแจ้งว่ามีการยกคำร้องเพื่อขอลดหย่อนโทษ จากนั้นจะถูกบังคับให้คุกเข่าและถูกยิงเข้าด้านหลังของศีรษะ ทั้งตัวนักโทษและครอบครัวไม่ได้รับแจ้งว่าจะมีการประหารชีวิตเมื่อใด ครอบครัวอาจได้รับแจ้งเพียงไม่กี่วัน หรือไม่ก็เดือนหลังมีการประหารชีวิตไปแล้ว ทางกรมจะไม่นำศพมาคืนให้ครอบครัว และจะไม่ได้รับแจ้งว่าศพถูกฝังอยู่ที่ไหน

หน่วยงานภายใต้**สภายุโรป** (Council of Europe) ยังคงมีบทบาทเข้มแข็งในประเด็นโทษประหาร โดยทางรัฐสภายุโรปได้มีมติเรียกร้องให้เบลารุสปฏิบัติตามความตกลงเพื่อพักการใช้โทษประหารชีวิตชั่วคราว โดยมีเป้าหมายเพื่อการยกเลิกโทษประหารอย่างสิ้นเชิง และเรียกร้องต่อรัสเซียให้ยกเลิกโทษประหารในกฎหมาย และให้สัตยาบันโดยทันทีต่อพิธีสารฉบับที่ 6 ของอนุสัญญาสิทธิมนุษยชนแห่งยุโรป (ECHR)¹⁵

ในเดือนกรกฎาคม ศาลสิทธิมนุษยชนแห่งยุโรป (European Court of Human Rights) ภายใต้สภายุโรป แจ้งต่อรัฐบาลโปแลนด์และโรมาเนียอย่างเป็นทางการว่าได้รับฟ้องสองคดีเกี่ยวกับนายอับ อัล ราม อัล นัซซีรี (Abd al-Rahim al-Nashiri)¹⁶ เป็นคำร้องเกี่ยวกับการที่ประเทศเหล่านั้นให้ความสนับสนุนต่อการควบคุมตัวนายอับ นัซซีรีในคุกลับในยุโรป และต่อมาได้ส่งตัวเขาไปยังฐานทัพเรือสหรัฐอเมริกา ในอ่าวกวานตานาโม คิวบา เมื่อเดือนกันยายน 2549 แม้จะมีความเสี่ยงว่าเขาอาจต้องโทษประหาร ในปัจจุบัน นายอับ นัซซีรียังคงถูกคุมขังต่อไปที่อ่าวกวานตานาโม และถูกตั้งข้อหาที่มีโทษประหาร ในฐานะที่เกี่ยวข้องกับการโจมตีเรือรบ USS Cole ที่ท่าเรือเมืองเอเดน ประเทศเยเมน ในปี 2543 เขาต้องเข้ารับการไต่สวนจากศาลทหารซึ่งไม่สอดคล้องกับมาตรฐานสากลด้านการไต่สวนคดีที่เป็นธรรม ในระหว่างปี 2555 มีการดำเนินกระบวนการต่างๆ ในช่วงที่รอการไต่สวนคดีของเขา แต่จนถึงปัจจุบันยังไม่มีการกำหนดว่าเขาจะต้องเข้ารับการไต่สวนที่แท้จริงเมื่อใด

ในวันที่ 25 มิถุนายน เป็นครั้งแรกที่**สหภาพยุโรป** (European Union – EU) รับรอง “กรอบเชิงยุทธศาสตร์ว่าด้วยสิทธิมนุษยชนและประชาธิปไตย” (Strategic Framework on Human Rights and Democracy) ซึ่งครอบคลุมกิจกรรมด้านสิทธิมนุษยชนทุกประเภทของสหภาพยุโรป ทั้งการรณรงค์เพื่อการยกเลิกโทษประหาร โดยถือเป็นภาระเร่งด่วนของสหภาพยุโรป ในการออกแถลงการณ์เกี่ยวกับโทษประหาร นางแคทเธอรีน แอชตัน (Catherine Ashton) ผู้แทนระดับสูงแห่งสหภาพยุโรปด้านการต่างประเทศได้วิจารณ์การประหารชีวิตในเบลารุส, อินเดีย, อิหร่าน, อิรัก, ญี่ปุ่น, ปากีสถาน และสหรัฐอเมริกา

ตะวันออกกลางและแอฟริกาเหนือ

การใช้โทษประหารในตะวันออกกลางและแอฟริกาเหนือยังคงเป็นที่น่าวิตก แม้ว่าจะมีพัฒนาการทางบวกที่จำกัด กล่าวคือการใช้โทษประหารส่วนใหญ่ในภูมิภาคนี้ยังคงงดเว้นการประหารชีวิตตามคำพิพากษา แต่จำนวนการประหารชีวิตที่สูงติดต่อกันใน**อิหร่าน ซาอุดีอาระเบีย และเยเมน** และการเพิ่มขึ้นของการประหารชีวิตอย่างน่าตกใจใน**อิรัก** ทำให้เกิดภาพที่ไม่สดใส ความไร้เสถียรภาพและความรุนแรงอย่างต่อเนื่องในบางประเทศในภูมิภาคนี้ ทำให้การรวบรวมข้อมูลทำได้ยาก โดยเฉพาะกรณีของ**ซีเรีย** รัฐบาลหลายประเทศยังคงให้ข้อมูลเกี่ยวกับการใช้โทษประหารเพียงบางส่วนหรือไม่ให้เลย

ใน**ตูนิเซีย** รัฐบาลชั่วคราวได้มีคำสั่งลดโทษสำหรับนักโทษประหาร 125 คน อย่างไรก็ตาม ในร่างรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ของตูนิเซียยังไม่ตัดโทษประหารออกไป รัฐธรรมนูญฉบับใหม่ของ**อียิปต์**ไม่มีข้อกำหนดเพื่อคุ้มครองสิทธิที่จะมีชีวิตอยู่และไม่ได้ยกเลิกโทษประหาร **บาหลีเรน โมร็อกโก** และตูนิเซียปฏิเสธข้อเสนอแนะที่ได้รับในระหว่างการทบทวนสถานการณ์สิทธิมนุษยชนของประเทศ (UPR) ที่คณะมนตรีสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ เพื่อยกเลิกโทษประหาร และเพื่อให้สัตยาบันต่อพิธีสารเลือกรับฉบับที่สองของกติกา ICCPR ซึ่งมีเป้าหมายเพื่อการยกเลิกโทษประหาร

มีการยืนยันข่าวการประหารชีวิตอย่างน้อย 557 ครั้ง ในหกประเทศ (จาก 19 ประเทศในภูมิภาคนี้ ได้แก่ อิหร่าน (314+), อิรัก (129+), ปาเลสไตน์ (6), ซาอุดีอาระเบีย (79+), สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ (1) และเยเมน (28+) ซึ่งเป็นจำนวนครั้งของการประหารชีวิตที่เท่ากับปี 2554 ซึ่งมีการยืนยันจำนวนการประหารชีวิต 558 ครั้งในภูมิภาคนี้ แต่มีการประหารเกิดขึ้นในจำนวนประเทศที่มากกว่า (8 ประเทศ)

ไม่สามารถยืนยันได้ว่ามีการประหารชีวิตเกิดขึ้นในอียิปต์หรือซีเรียหรือไม่

เหตุที่มีการประหารชีวิตกระจุกตัวอยู่ในประเทศไม่กี่แห่ง แสดงให้เห็นถึงลักษณะพิเศษของประเทศอิหร่าน, อิรัก, ซาอุดีอาระเบีย และเยเมน เช่นเดียวกับในปี 2554

ทั้งสี่ประเทศนี้มีสถิติประหารชีวิตมากถึง 99% ของจำนวนการประหารชีวิตทั้งหมดในภูมิภาค

อิรักและปาเลสไตน์ (ฉนวนกาซาภายใต้การปกครองของกลุ่มฮามัส) แม้จะมีจำนวนน้อยกว่า แต่ก็ยังเป็นประเทศที่มีจำนวนการประหารชีวิตเพิ่มขึ้นมากกว่าปี 2554 เท่าที่มีการรายงานข่าว อิหร่านและเยเมนประหารชีวิตน้อยลง แม้ว่าตัวเลขที่แท้จริงอาจสูงกว่านี้มาก

มีการประหารชีวิตตามคำสั่งศาลอย่างน้อย 505 ครั้งใน 16 ประเทศ ได้แก่ แอลจีเรีย (153+), บาร์เรน (1), อียิปต์ (91+), อิหร่าน (79+), อิรัก (81+), จอร์แดน (16+), คูเวต (9+), เลบานอน (9+), ลิเบีย (5+), โมร็อกโก/เวสเทิร์นสะฮารา (7+), ปาเลสไตน์ (6+: 5+ เขตยึดครองของปาเลสไตน์บริเวณฉนวนกาซาที่อยู่ใต้การปกครองของกลุ่มฮามัส; 1 เวสต์แบงก์), กатар (1+), ซาอุดีอาระเบีย (10+), ตูนิเซีย (9), สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ (21+) และเยเมน (7+)

ทางการแอลจีเรีย, จอร์แดน, คูเวต, เลบานอน, โมร็อกโก/เวสเทิร์นสะฮารา และตูนิเซียมีคำตัดสินลงโทษประหาร แต่ยังไม่ได้ประหารชีวิตจริง บาร์เรนก็ยังไม่มีการประหารชีวิตตามคำสั่งศาลติดต่อกันเป็นปีที่สอง

ดูเหมือนว่ารัฐบาลในภูมิภาคนี้ลดการใช้โทษประหาร โดยผ่านมาตรการต่าง ๆ อย่างเช่น การตัดสินลงโทษประหารน้อยลง การอนุญาตให้ลดโทษ หรือการงดเว้นไม่ประหารชีวิตในทางปฏิบัติ อย่างไรก็ตาม มีเพียงไม่กี่ประเทศที่ดำเนินการอย่างชัดเจน อย่างเช่น การแก้ไขกฎหมายภายในประเทศหรือการปฏิบัติตามพันธกรณีทางกฎหมายระหว่างประเทศ ในเวลาเดียวกัน รัฐบาลบางแห่งดำเนินการที่เห็นได้ชัดเพื่อแสดงความสนับสนุนต่อโทษประหาร อย่างเช่น การลงคะแนนเสียงคัดค้านมติของที่ประชุมสมัชชาใหญ่แห่งสหประชาชาติที่เรียกร้องให้มีความตกลงเพื่อพักการใช้โทษประหารชีวิตชั่วคราว

มีข้อกังวลด้านกฎหมายเกี่ยวกับการใช้โทษประหารในภูมิภาคนี้ โดยมักมีการลงโทษประหารสำหรับความผิดในคดียาเสพติด ซึ่งไม่ถือว่าเป็น “อาชญากรรมร้ายแรงที่สุด” ตามมาตรฐานระหว่างประเทศ และ “ความผิด” ทางการเมืองที่มีนิยามกำกวม อย่างเช่น การตั้งข้อหาตามกฎหมายต่อต้านการก่อการร้าย

ทวีปแอฟริกาส่วนที่ต่ำกว่าทะเลทรายสะฮารา

พัฒนาการในหลายประเทศในภูมิภาคนี้ แสดงให้เห็นแนวโน้มที่มุ่งไปสู่การยกเลิกโทษประหารในภูมิภาคที่ยังเข้มแข็ง ในวันที่ 5 กรกฎาคม **เบนิน** เป็นรัฐภาคีลำดับที่ 75 ของพิธีสารเลือกรับฉบับที่สองของกติกา ICCPR ที่มีเป้าหมายเพื่อการยกเลิกโทษประหาร **มาดากัสการ์** ลงนามในสนธิสัญญาฉบับนี้เมื่อวันที่ 24 กันยายน ส่วนรัฐบาลกานายอมรับตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการชำระร่างรัฐธรรมนูญ (Constitutional Review Commission) ให้ยกเลิกโทษประหารในรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ จนถึงสิ้นปีที่ผ่านมา ไม่มีนักโทษประหารใน**เซียร์ราลีโอน** เบนินไม่มีคำตัดสินลงโทษประหารชีวิต รวมทั้งประเทศ**บูร์กินาฟาโซ**, **มาลาวี** และ**เซียร์ราลีโอน** ซึ่งต่างจากปี 2554

มีการประหารชีวิตอย่างน้อย 40 ครั้งในห้าประเทศในทวีปแอฟริกาส่วนที่ต่ำกว่าทะเลทรายสะฮารา การประหารชีวิตตามคำสั่งศาลยังดำเนินต่อไปใน**โซมาเลีย** (6+; โดยคณะรัฐบาลชั่วคราว 5+ และพันธมิตร 1+), **ซูดานใต้** (5+) และ**ซูดาน** (19+) และเริ่มการประหารชีวิตรอบใหม่ใน**บอตสวานา** (2) และ**แกมเบีย** (9) มีความเสี่ยงอย่างมากที่จะมีการรื้อฟื้นการประหารชีวิตใน**ไนจีเรีย** หลังจากที่ผู้ว่าการรัฐเอโด (Edo) ลงนามคำสั่งประหารชีวิตสองฉบับเมื่อเดือนตุลาคม ครั้งสุดท้ายที่มีการประหารชีวิตในไนจีเรียเกิดขึ้นเมื่อปี 2549

แอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนลพบว่า มีคำตัดสินลงโทษประหารอย่างน้อย 449 ครั้งที่เกิดขึ้นใน 19 ประเทศในทวีปแอฟริกา ส่วนที่ต่ำกว่าทะเลทรายสะฮารา ลงมา ได้แก่ บอซวานา (5), ชาด (2), สาธารณรัฐประชาธิปไตยคองโก (11+), อีควทอเรียลกินี (1), แกมเบีย (5+), กานา (27), กินี (2+), เคนยา (21+), ไลบีเรีย (4+), มาลี (10+), มอริเตเนีย (6+), ไนจีเรีย (56), โซมาเลีย (76+; โดยคณะรัฐบาลชั่วคราว 51+ และฟันด์แลนด์ 7+, โซมาลีแลนด์: 18+), ซูดานใต้ (+), ซูดาน (199+), สวาซิแลนด์ (1), แทนซาเนีย (3), แซมเบีย (7+) และซิมบับเว(11+)

ตัวเลขคำตัดสินลงโทษประหารที่ได้รับการยืนยันเพิ่มขึ้นจาก 254 ครั้งในปี 2554 โดยเป็นผลมาจากคำตัดสินลงโทษประหารที่เพิ่มขึ้นอย่างมากในซูดาน แต่จำนวนประเทศที่ประหารชีวิตตามคำสั่งศาลลดลงเมื่อเทียบกับปี 2554 ซึ่งในขณะนั้นมี 25 ประเทศที่มีการประหารชีวิต อย่างไรก็ตาม เราไม่สามารถเข้าถึงข้อมูลอย่างรอบด้านในบางประเทศ ในขณะที่ศาลทหารยังคงกำหนดโทษประหารใน **สาธารณรัฐประชาธิปไตยคองโก** และ **โซมาเลีย** โดยที่ในสาธารณรัฐประชาธิปไตยคองโก ประชาชนถูกตัดสินประหารชีวิตจากการพิจารณาคดีลับหลังจำเลย

ภาคผนวก I: คำตัดสินลงโทษประหารชีวิต และการประหารชีวิต ปี 2555

รายงานฉบับนี้ครอบคลุมการใช้โทษประหารผ่านกระบวนการศาล ตัวเลขในรายงานเป็นตัวเลขสูงสุดเท่าที่สามารถประมาณได้อย่างมั่นใจจากการวิจัยของแอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนล แล้วเราต้องการย้ำว่า ตัวเลขที่แท้จริงในบางประเทศอาจสูงกว่านี้มาก รัฐบางแห่งจึงใจปกปิดขั้นตอนปฏิบัติเกี่ยวกับการใช้โทษประหาร ส่วนรัฐอื่น ๆ ไม่ได้เก็บข้อมูลหรือไม่ยอมเผยแพร่ตัวเลขคำตัดสินลงโทษประหารชีวิตและการประหารชีวิต

เครื่องหมาย “+” ที่ตามหลังชื่อประเทศ อย่างเช่น เยเมน (28+) หมายถึงตัวเลขขั้นต่ำที่แอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนลประเมิน ส่วนเครื่องหมาย “+” ที่อยู่หลังประเทศและไม่มีตัวเลขอยู่ด้านหน้า อย่างเช่น คำตัดสินลงโทษประหารในอัฟกานิสถาน (+) แสดงว่ามีการประหารชีวิตหรือการลงโทษประหารชีวิต (อย่างน้อยมากกว่าหนึ่งครั้งในประเทศนั้น) เพียงแต่ไม่สามารถหาตัวเลขอื่นได้ สำหรับการคำนวณตัวเลขรวมในระดับโลกและภูมิภาค เครื่องหมาย “+” ให้นับเป็น 2

การประหารชีวิตที่มีการรายงาน ปี 2555

จีน +	แกมเบีย 9	ไต้หวัน 6
อิหร่าน 314+	ญี่ปุ่น 7	ซูดานใต้ 5+
อิรัก 129+	เกาหลีเหนือ 6+	เบลารุส 3+
ซาอุดีอาระเบีย 79+	โซมาเลีย 6+ (5+ โดยคณะรัฐบาลชั่วคราวและ 1+ ในพินด์แลนด์)	บอตสวานา 2
สหรัฐอเมริกา 43		บังคลาเทศ 1
เยเมน 28+	ปาเลสไตน์ 6 (เขตยึดครองของปาเลสไตน์บริเวณฉนวนกาซาที่อยู่ใต้การปกครองของกลุ่มฮามัส)	อินเดีย 1
ซูดาน 19+		ปากีสถาน 1
อัฟกานิสถาน 14		สหรัฐอเมริกาหรับเอมิเรตส์ 1

คำตัดสินลงโทษประหารชีวิตที่มีการรายงาน ปี 2555

จีน +	กานา 27	เยเมน 7+	กินี 2+
ปากีสถาน 242	เคนยา 21+	แซมเบีย 7+	มัลดีฟส์ 2+
ซูดาน 199+	สหรัฐอเมริกา - เอมิเรตส์ 21+	ไต้หวัน 7	สิงคโปร์ 2+
แอลจีเรีย 153+	พม่า 17+	มอริเตเนีย 6+	บาร์เบโดส 2
ไทย 106+		ปาเลสไตน์ 6+ (5+ เขตยึดครองของปาเลสไตน์บริเวณฉนวนกาซาที่อยู่ใต้การปกครองของกลุ่มฮามัส; 1 เวสต์-แบงก์)	ซาอุดีอาระเบีย 2
อียิปต์ 91+	จอร์แดน 16+		เกาหลีใต้ 2
เวียดนาม 86+	อินโดนีเซีย 12+		กาตาร์ 1+
อิรัก 81+	สาธารณรัฐประชาธิปไตยคองโก 11+		บาห์เรน 1

คำตัดสินลงโทษประหารชีวิตที่มีการรายงาน ปี 2555 (ต่อ)

อิหร่าน 79+	บังคลาเทศ 45+	ศรีลังกา 7+	แทนซาเนีย 3
อินเดีย 78+	ซิมบับเว 11+	แกมเบีย 5+	อิควทอเรียลกินี 1
สหรัฐอเมริกา 77	มาลี 10+	ลิเบีย 5+	สวาซิแลนด์ 1
โซมาเลีย 76 (51 โดยคณะ รัฐบาลชั่วคราว; 7 ในพินต์แลนด์; 18 ในโซมาลี- แลนด์)	ซาอุดีอาระเบีย 10+	ตรินิแดด และ โตเบโก 5+	อัฟกานิสถาน + ลาว + มองโกเลีย +
มาเลเซีย 60+	ตูนิเซีย 9	ไลบีเรีย 4+	เกาหลีเหนือ +
ไนจีเรีย 56	โมร็อกโก / เวส- เทิร์นสะฮารา 7+	ญี่ปุ่น 3	ซูดานใต้ +

ภาคผนวก II: ประเทศซึ่งยกเลิกโทษประหารชีวิต และประเทศซึ่งยังคงบทลงโทษ ประหารชีวิต เมื่อวันที่ 31 ธันวาคม 2555

มากกว่าสองในสามของประเทศต่าง ๆ ในโลกได้ยกเลิกโทษประหารในทางกฎหมายและในทางปฏิบัติ ตัวเลขจนถึงวันที่ 31 ธันวาคม 2555 ปรากฏดังนี้:

97 ประเทศ ยกเลิกโทษประหารสำหรับความผิดทางอาญาทุกประเภท
8 ประเทศ ยกเลิกโทษประหารสำหรับความผิดทางอาญาทั่วไปเท่านั้น
35 ประเทศ ยกเลิกโทษประหารในทางปฏิบัติ
140 ประเทศ ยกเลิกโทษประหารในทางกฎหมายและในทางปฏิบัติ
58 ประเทศ ยังคงบทลงโทษประหาร

ต่อไปนี้เป็นรายชื่อประเทศที่แบ่งออกเป็นสี่กลุ่ม ดังนี้

1. ประเทศซึ่งยกเลิกโทษประหารสำหรับความผิดทางอาญาทุกประเภท

ประเทศซึ่งไม่มีกฎหมายให้ลงโทษประหารชีวิตสำหรับอาชญากรรมใดๆ:

แอลเบเนีย, อังดอร์รา, แองโกลา, อาร์เจนตินา, อาร์เมเนีย, ออสเตรเลีย, ออสเตรีย, อาเซอร์ไบจาน, เบลเยียม, ภูฏาน, บอสเนียและเฮอร์เซโกวีนา, บัลแกเรีย, บรูไน, กัมพูชา, แคนาดา, เคปเวิร์ด, โคลอมเบีย, หมู่เกาะคุก, คอสตาริกา, โกดิวัวร์,

โครเอเชีย, ไชปรัส, สาธารณรัฐเช็ก, เดนมาร์ก, จิบูตี, สาธารณรัฐโดมินิกัน, เอกวาดอร์, เอสโตเนีย, ฟินแลนด์, ฝรั่งเศส, กาบอง, จอร์เจีย, เยอรมนี, กรีซ, กินีบิสเซา, เฮติ, นครรัฐวาติกัน, ฮอนดูรัส, ฮังการี, ไอซ์แลนด์, ไอร์แลนด์, อิตาลี, คิริบาส, คีร์กีซสถาน, ลัตเวีย, ลิกเตนสไตน์, ลิทัวเนีย, ลักเซมเบิร์ก, มาซิโดเนีย, มอลตา, หมู่เกาะมาร์แชลล์, มอริเชียส, เม็กซิโก, ไมโครนีเชีย, มอลโดวา, โมนาโก, มอนเตเนโกร, โมซัมบิก, นามิเบีย, เนปาล, เนเธอร์แลนด์, นิวซีแลนด์, นิการากัว, นีอูเอ, นอร์เวย์, ปาเลา, ปานามา, ปารากวัย, ฟิลิปปินส์, โปแลนด์, โปรตุเกส, โรมานี, รัสเซีย, ซามัว, ซานมารีโน, เซาตูเมและปรินซิปี, เซเนกัล, เซอร์เบีย (รวมทั้งโคโซโว), เซเชลส์, สโลวาเกีย, สโลวีเนีย, หมู่เกาะโซโลมอน, แอฟริกาใต้, สเปน, สวีเดน, สวิตเซอร์แลนด์, ตีมอร์-เลสเต, โตโก, ตุรกี, เดริกเมนีสถาน, ตูวาลู, ยูเครน, สหราชอาณาจักร, อุรุกวัย, อุซเบกิสถาน, วานูอาตู, เวเนซุเอลา

2. ประเทศซึ่งยกเลิกโทษประหารสำหรับความผิดทางอาญาทั่วไปเท่านั้น

ประเทศเหล่านี้เป็นประเทศซึ่งโทษประหารชีวิตมีไว้สำหรับอาชญากรรมบางประเภทเท่านั้น เช่น อาชญากรรมภายใต้ธรรมนูญทหาร หรืออาชญากรรมซึ่งเกิดขึ้นจากเงื่อนไขที่เป็นข้อยกเว้น

โบลีเวีย, บราซิล, ชิลี, เอลซัลวาดอร์, ฟิจิ, อิสราเอล, คาซัคสถาน, เปรู

3. ประเทศซึ่งยกเลิกโทษประหารในทางปฏิบัติ

ประเทศเหล่านี้ยังคงไว้ซึ่งโทษประหารชีวิตสำหรับอาชญากรรมทั่วไป เช่น ฆาตกรรม แต่อาจถือได้ว่า ได้ยกเลิกโทษประหารชีวิตในทางปฏิบัติ เนื่องจากได้ระงับการใช้โทษประหารในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา และยังเชื่อได้ว่า มีนโยบาย หรือระเบียบปฏิบัติที่จะไม่ลงโทษประหารชีวิต:

แอลจีเรีย, เบนิน, บรูไนดารุสซาลาม, บูร์กินาฟาโซ, แคเมอรูน, สาธารณรัฐแอฟริกากลาง, สาธารณรัฐประชาธิปไตยคองโก, เจริเทรีย, กานา, เกรเนดา, เคนยา, ลาว, ไลบีเรีย, มาดากัสการ์, มาลาวี, มัลดีฟส์, มาลี, มอริเตเนีย, มองโกเลีย, โมร็อกโก, พม่า, นาอูรู, ไนเจอร์, ปาปัวนิวกินี, สหพันธรัฐรัสเซีย¹⁷, เซียร์ราลีโอน,

เกาหลีใต้, ศรีลังกา, ซูรินาเม, สวาซิแลนด์, ทาจิกิสถาน, แทนซาเนีย, ตองกา, ตูนิเซีย, แซมเบีย

4. ประเทศซึ่งยังคงโทษประหาร

ประเทศเหล่านี้ยังคงไว้ซึ่งโทษประหารชีวิตสำหรับอาชญากรรมทั่วไป

อัฟกานิสถาน, แอนติกาและบาร์บูดา, บาฮามาส, บาร์เบโดส, บังกลาเทศ, บาร์เบโดส, เบลารุส, เบลีซ, บอตสวานา, ชาด, จีน, คอโมโรส, สาธารณรัฐประชาธิปไตยคองโก, คิวบา, โดมินีกา, อียิปต์, อิควทอเรียลกินี, เอธิโอเปีย, แกมเบีย, กัวเตมาลา, กินี, กายอานา, อินเดีย, อินโดนีเซีย, อิหร่าน, อิรัก, จาเมกา, ญี่ปุ่น, จอร์แดน, คูเวต, เลบานอน, เลโซโท, ลิเบีย, มาเลเซีย, ไนจีเรีย, เกาหลีเหนือ, โอมาน, ปากีสถาน, ปาเลสไตน์, กาตาร์, เซนต์คิตส์และเนวิส, เซนต์ลูเชีย, เซนต์วินเซนต์และเกรนาดีนส์, ซาอุดีอาระเบีย, สิงคโปร์, ไชมาเลีย, ซูดานใต้, ซูดาน, ซีเรีย, ไต้หวัน, ไทย, ตรินิแดดและโตเบโก, ยูกันดา, สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์, สหรัฐอเมริกา, เวียดนาม, เยเมน, ซิมบับเว

ภาคผนวก III: การให้สัตยาบันรับรองสนธิสัญญา ระหว่างประเทศ จนถึงวันที่ 31 ธันวาคม 2555

ประชาคมประเทศต่าง ๆ ได้รับรองสนธิสัญญาระหว่างประเทศสี่ฉบับที่กำหนดให้ยกเลิกโทษประหาร สนธิสัญญาหนึ่งฉบับครอบคลุมระดับโลก ส่วนอีกสามฉบับครอบคลุมระดับภูมิภาค

ด้านล่างเป็นคำอธิบายโดยย่อถึงสนธิสัญญาทั้งสี่ฉบับและรายชื่อรัฐภาคีและประเทศที่ลงนามแต่ยังไม่ให้สัตยาบัน จนถึงวันที่ 31 ธันวาคม 2555 (รัฐสามารถเข้าเป็นภาคีสนธิสัญญาระหว่างประเทศด้วยการให้ภาคยานุวัติหรือการให้สัตยาบัน การลงนามเป็นการแสดงความจำนงที่จะเข้าเป็นภาคีในโอกาสต่อมา โดยการให้สัตยาบัน รัฐต่าง ๆ มีหน้าที่ปฏิบัติตามกฎหมายระหว่างประเทศ โดยต้องเคารพข้อบัญญัติในสนธิสัญญาที่ได้เข้าเป็นภาคี และต้องไม่กระทำการอันขัดต่อวัตถุประสงค์และเป้าประสงค์ของสนธิสัญญาที่ได้ลงนามไว้)

พิธีสารเลือกรับฉบับที่ 2 ของกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง

พิธีสารเลือกรับฉบับที่ 2 ของกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมืองมุ่งให้เกิดการยกเลิกโทษประหาร และได้รับการรับรองจากที่ประชุมสมัชชาใหญ่แห่งสหประชาชาติในปี 2532 มีผลบังคับใช้ระดับโลก เป็นกฎบัตรที่กำหนดให้มีการยกเลิกโทษประหารอย่างสิ้นเชิง แต่อนุญาตให้รัฐภาคีสามารถใช้

โทษประหารได้ในภาวะสงคราม หรือกรณีที่มีการประกาศข้อสงวนไว้ในช่วงที่ให้สัตยาบันหรือให้ภาคยานุวัติต่อพิธีสาร รัฐใด ๆ ที่เป็นภาคีของกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมืองสามารถเข้าเป็นภาคีของพิธีสารได้

รัฐภาคี ได้แก่ แอลเบเนีย, อันดอร์รา, อาร์เจนตินา, ออสเตรเลีย, ออสเตรีย, อาเซอร์ไบจาน, เบลเยียม, เบนิน, บอสเนียและเฮอร์เซโกวีนา, บราซิล, บัลแกเรีย, แคนาดา, เคปเวิร์ด, ชิลี, โคลอมเบีย, คอสตาริกา, โครเอเชีย, ไชปรัส, สาธารณรัฐเช็ก, เดนมาร์ก, จิบูตี, เอกวาดอร์, เอสโตเนีย, ฟินแลนด์, ฝรั่งเศส, จอร์เจีย, เยอรมนี, กรีซ, ฮอนดูรัส, ฮังการี, ไอซ์แลนด์, ไอร์แลนด์, อิตาลี, คีร์กีซสถาน, ไลบีเรีย, ลิกเตนสไตน์, ลิทัวเนีย, ลักเซมเบิร์ก, มาซิโดเนีย, มอลตา, เม็กซิโก, มอลโดวา, โมนาโก, มองโกเลีย, มอนเตเนโกร, โมซัมบิก, นามิเบีย, เนปาล, เนเธอร์แลนด์, นิวซีแลนด์, นิการากัว, นอร์เวย์, ปานามา, ปารากวัย, ฟิลิปปินส์, โปรตุเกส, โรมาเนีย, รวันดา, ซานมารีโน, เซอร์เบีย, เซเชลส์, สโลวาเกีย, สโลวีเนีย, แอฟริกาใต้, สเปน, สวีเดน, สวิตเซอร์แลนด์, ทิมอร์-เลสเต, ตุรกี, เดริกเมนสถาน, ยูเครน, สหราชอาณาจักร, อุรุกวัย, อุซเบกิสถาน, เวเนซุเอลา (รวม 75 ประเทศ)

ประเทศที่ลงนามแต่ยังไม่ให้สัตยาบัน ได้แก่ กินีบิสเซา, ไปแลนด์, เซาตูเมและปรินซิปี (รวม 3 ประเทศ)

พิธีสารอนุสัญญาอเมริกาว่าด้วยสิทธิมนุษยชนและการยกเลิกโทษประหาร (PROTOCOL TO THE AMERICAN CONVENTION ON HUMAN RIGHTS ON THE ABOLITION OF DEATH PENALTY)

พิธีสารอนุสัญญาอเมริกาว่าด้วยสิทธิมนุษยชนและการยกเลิกโทษประหารได้รับการรับรองจากสมัชชาใหญ่องค์การรัฐอเมริกัน (Organization of American States) ในปี 2533 และกำหนดให้มีการยกเลิกโทษประหาร แต่อนุญาตให้รัฐภาคีสามารถใช้โทษประหารได้ในภาวะสงคราม หรือกรณีที่มีการประกาศข้อสงวนไว้ ในช่วงที่ให้สัตยาบันหรือให้ภาคยานุวัติต่อพิธีสาร รัฐใด ๆ ที่เป็นภาคีของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิมนุษยชนแห่งอเมริกาสามารถเข้าเป็นภาคีของพิธีสารได้

รัฐภาคี ได้แก่ อาร์เจนตินา, บราซิล, ชิลี, คอสตาริกา, สาธารณรัฐโดมินิกัน, เอกวาดอร์, ฮอนดูรัส, เม็กซิโก, นิการากัว, ปานามา, ปารากวัย, อุรุกวัย, เวเนซุเอลา (รวม 13 ประเทศ)

พิธีสารฉบับที่ 6 ของอนุสัญญาสิทธิมนุษยชนแห่งยุโรป (PROTOCOL NO. 6 TO THE EUROPEAN CONVENTION ON HUMAN RIGHTS)

พิธีสารฉบับที่ 6 ของอนุสัญญาเพื่อการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนและเสรีภาพขั้นพื้นฐานแห่งยุโรป (European Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms) เกี่ยวข้องกับการยกเลิกโทษประหาร ได้รับการรับรองจากสภายุโรป (Council of Europe) ในปี 2525 กำหนดให้มีการยกเลิกโทษประหารในช่วงปลอดสงคราม รัฐภาคีซึ่งอาจใช้โทษประหารต่อไปได้ สำหรับความผิดทางอาญา “ในช่วงสงครามหรือใกล้จะมีสงคราม” รัฐใด ๆ ที่เป็นภาคีของอนุสัญญาสิทธิมนุษยชนแห่งยุโรปสามารถเข้าเป็นภาคีของพิธีสารได้

รัฐภาคี ได้แก่ แอลเบเนีย, อันดอร์รา, อาร์เมเนีย, ออสเตรีย, อาเซอร์ไบจาน, เบลเยียม, บอสเนียและเฮอร์เซโกวีนา, บัลแกเรีย, โครเอเชีย, ไซปรัส, สาธารณรัฐเช็ก, เดนมาร์ก, เอสโตเนีย, ฟินแลนด์, ฝรั่งเศส, จอร์เจีย, เยอรมนี, กรีซ, ฮังการี, ไอซ์แลนด์, ไอร์แลนด์, อิตาลี, ลัตเวีย, ลิทัวเนีย, ลักเซมเบิร์ก, มาซิโดเนีย, มอลตา, มอลโดวา, โมนาโก, มอนเตเนโกร, เนเธอร์แลนด์, นอร์เวย์, โปแลนด์, โปรตุเกส, โรมาเนีย, ซานมารีโน, เซอร์เบีย, สโลวาเกีย, สโลวีเนีย, สเปน, สวีเดน, สวิตเซอร์แลนด์, ตุรกี, ยูเครน, สหราชอาณาจักร (รวม 46 ประเทศ)

ประเทศที่ลงนามแต่ยังไม่ให้สัตยาบัน ได้แก่ สหพันธรัฐรัสเซีย (รวม 1 ประเทศ)

พิธีสารฉบับที่ 13 ของอนุสัญญาสิทธิมนุษยชนแห่งยุโรป (PROTOCOL NO. 13 TO THE EUROPEAN CONVENTION ON HUMAN RIGHTS)

พิธีสารฉบับที่ 13 ของอนุสัญญาเพื่อการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนและเสรีภาพขั้นพื้นฐานแห่งยุโรป เกี่ยวข้องกับการยกเลิกโทษประหารในทุกเหตุการณ์ ได้รับการรับรองจากสภายุโรปในปี 2545 กำหนดให้มีการยกเลิกโทษประหารในทุกเหตุการณ์ รวมทั้งในช่วงสงครามหรือใกล้จะมีสงคราม รัฐใด ๆ ที่เป็นภาคีของอนุสัญญาสิทธิมนุษยชนแห่งยุโรปสามารถเข้าเป็นภาคีของพิธีสารได้

รัฐภาคี ได้แก่ แอลเบเนีย, อันดอร์รา, ออสเตรีย, เบลเยียม, บอสเนียและเฮอร์เซโกวีนา, บัลแกเรีย, โครเอเชีย, ไซปรัส, สาธารณรัฐเช็ก, เดนมาร์ก, เอสโตเนีย, ฟินแลนด์, ฝรั่งเศส, จอร์เจีย, เยอรมนี, กรีซ, ฮังการี, ไอซ์แลนด์, ไอร์แลนด์, อิตาลี, ลัตเวีย, ลิทัวเนีย, ลักเซมเบิร์ก, มาซิโดเนีย, มอลตา, มอลโดวา, โมนาโก, มอนเตเนโกร, เนเธอร์แลนด์, นอร์เวย์, โปรตุเกส, โรมาเนีย, ซานมารีโน, เซอร์เบีย, สโลวาเกีย, สโลวีเนีย, สเปน, สวีเดน, สวิตเซอร์แลนด์, ตุรกี, ยูเครน, สหราชอาณาจักร (รวม 43 ประเทศ)

ประเทศที่ลงนามแต่ยังไม่ให้สัตยาบัน ได้แก่ อาร์เมเนีย, โปแลนด์ (รวม 2 ประเทศ)

ภาคผนวก IV: ผลการลงมติที่ประชุมสมัชชาใหญ่ แห่งสหประชาชาติที่ 67/176 รับรองเมื่อ 20 ธันวาคม 2555

รัฐที่สนับสนุน (Co-sponsors) มติที่ประชุมสมัชชาใหญ่แห่งสหประชาชาติ ที่ 67/176 รับรองเมื่อ 20 ธันวาคม 2555

แอลเบเนีย, แอลจีเรีย, อังดอร์รา, แองโกลา, อาร์เจนตินา, อาร์เมเนีย, ออสเตรเลีย, ออสเตรีย, เบลเยียม, เบนิน, โบลิเวีย, บอสเนียและเฮอร์เซโกวีนา, บราซิล, บัลแกเรีย, บรูไน, กัมพูชา, เคปเวิร์ด, ซิลี, โคลอมเบีย, คองโก, คอสตาริกา, โกดิวัวร์, โครเอเชีย, ไซปรัส, สาธารณรัฐเช็ก, เดนมาร์ก, สาธารณรัฐโดมินิกัน, เอกวาดอร์, เอสโตเนีย, ฟินแลนด์, ฝรั่งเศส, กาบอง, จอร์เจีย, เยอรมนี, กรีซ, กินีบิสเซา, เฮติ, ฮอนดูรัส, ฮังการี, ไอร์แลนด์, ไอร์แลนด์, อิสราเอล, อิตาลี, คีร์กีซสถาน, ลัตเวีย, ลิกเตนสไตน์, ลิทัวเนีย, ลักเซมเบิร์ก, มาซิโดเนีย, มาดากัสการ์, มาลี, มอลตา, หมู่เกาะมาร์แชลล์, เม็กซิโก, ไมโครนีเชีย, มอลโดวา, โมนาโก, มองโกเลีย, มอนเตเนโกร, โมซัมบิก, เนเธอร์แลนด์, นิวซีแลนด์, นอร์เวย์, ปาเลา, ปานามา, ปารากวัย, ฟิลิปปินส์, โปแลนด์, โปรตุเกส, โรมาเนีย, สหพันธรัฐรัสเซีย, รวันดา, ซามัว, ซานมารีโน, เซาตูเมและปรินซิปี, เซอร์เบีย, สโลวาเกีย, สโลวีเนีย, โซมาเลีย, แอฟริกาใต้, สเปน, สวีเดน, สวิตเซอร์แลนด์, ตีมอร์-เลสเต, ตุรกี, ตูวาลู, ยูเครน, สหราชอาณาจักรบริเตนใหญ่และไอร์แลนด์เหนือ, อุรุกวัย, วานูอาตู, เวเนซุเอลา (รวม 91 ประเทศ)

ลงมติเห็นชอบ

แอลเบเนีย, แอลจีเรีย, อังดอร์รา, แองโกลา, อาร์เจนตินา, อาร์เมเนีย, ออสเตรเลีย, ออสเตรีย, อาเซอร์ไบจาน, เบลเยียม, เบนิน, ภูฏาน, โบลิเวีย, บอสเนียและเฮอร์เซโกวีนา, บราซิล, บัลแกเรีย, บรูไน, บูร์กินาฟาโซ, บรูไน, กัมพูชา, แคนาดา, เคปเวิร์ด, สาธารณรัฐแอฟริกากลาง, ชาด, ซิลี, โคลอมเบีย, สาธารณรัฐคองโก, คอสตาริกา, โกดิวัวร์, โครเอเชีย, ไซปรัส, สาธารณรัฐเช็ก, เดนมาร์ก, สาธารณรัฐโดมินิกัน, เอกวาดอร์, เอสโตเนีย, ฟินแลนด์, ฝรั่งเศส, กาบอง, จอร์เจีย, เยอรมนี, กรีซ, กัวเตมาลา, กินีบิสเซา, เฮติ, ฮอนดูรัส, ฮังการี, ไอร์แลนด์, ไอร์แลนด์, อิสราเอล, อิตาลี, คาซัคสถาน, คิริบาส, คีร์กีซสถาน, ลัตเวีย, ลิกเตนสไตน์, ลิทัวเนีย, ลักเซมเบิร์ก, มาซิโดเนีย, มาดากัสการ์, มาลี, มอลตา, หมู่เกาะมาร์แชลล์, เม็กซิโก, ไมโครนีเชีย, มอลโดวา, โมนาโก, มองโกเลีย, มอนเตเนโกร, โมซัมบิก, นาอูรู, เนปาล, เนเธอร์แลนด์, นิวซีแลนด์, นิการากัว, นอร์เวย์, ปาเลา, ปานามา, ปารากวัย, เปรู, ฟิลิปปินส์, โปแลนด์, โปรตุเกส, โรมาเนีย, สหพันธรัฐรัสเซีย, รวันดา, ซามัว, ซานมารีโน, เซอร์เบีย, เซเชลล์, เซียร์ราลีโอน, สโลวาเกีย, สโลวีเนีย, โซมาเลีย, แอฟริกาใต้, ซูดานใต้, สเปน, สวีเดน, สวิตเซอร์แลนด์, ทาจิกิสถาน, ตีมอร์-เลสเต, โตโก, ตูนิเซีย, ตุรกี, เติร์กเมนิสถาน, ตูวาลู, ยูเครน, สหราชอาณาจักร, อุรุกวัย, อุซเบกิสถาน, วานูอาตู, เวเนซุเอลา (รวม 111 ประเทศ)

ลงมติด้าน

อัฟกานิสถาน, บาฮามาส, บาร์เรน, บังคลาเทศ, บาร์เบโดส, เบลีซ, บอตสวานา, บรูไนดารุสซาลาม, จีน, โดมินิกา, อียิปต์, เอธิโอเปีย, เกรเนดา, กายอานา, อินเดีย, อิหร่าน, อิรัก, จาเมกา, ญี่ปุ่น, คูเวต, ลิเบีย, มาเลเซีย, พม่า, เกาหลีเหนือ, โอมาน, ปากีสถาน, กатар, เซนต์คิตส์และเนวิส, เซนต์ลูเชีย, เซนต์วินเซนต์และเกรนาดีนส์, ซาอุดีอาระเบีย, สิงคโปร์, ซูดาน, สวาซิแลนด์, ซีเรีย, ตองกา, ตรินิแดดและโตเบโก, ยูกันดา, สหรัฐอเมริกา, เยเมน, ซิมบับเว (รวม 41 ประเทศ)

งดออกเสียง

เบลารุส, แคนเมอรูน, คอโมโรส, คิวบา, สาธารณรัฐประชาธิปไตยคองโก, จิบูตี, เอริเทรีย, ฟิจิ, กินี, อินโดนีเซีย, จอร์แดน, เคนยา, ลาว, เลบานอน, เลโซโท, ไลบีเรีย, มาลาวี, มัลดีฟส์, มอริเตเนีย, โมร็อกโก/เวสเทิร์นสะฮารา, นามิเบีย, ไนเจอร์, ไนจีเรีย, ปาปัวนิวกินี, เซเนกัล, หมู่เกาะโซโลมอน, เกาหลีใต้, ศรีลังกา, ซูรินาเม, แทนซาเนีย, ไทย, เวียดนาม, สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์, แซมเบีย (รวม 34 ประเทศ)

ไม่เข้าประชุม

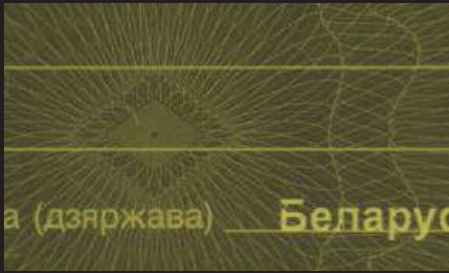
แอนติกาและบาร์บูดา, อีควทอเรียลกินี, แกมเบีย, กานา, คิริบาตี, มอริเชียส, เซาตูเมและปรินซิปี (รวม 7 ประเทศ)

เชิงอรรถท้ายบท

- 1 National Research Council, "Deterrence and the Death Penalty", Daniel S. Nagin and John V. Pepper, eds., The National Academies Press, 2555, น.2
- 2 Charles M. Harris, "Why Florida should abolish the death penalty," <http://www.gainesville.com/article/25550418/OPINION/120419608?p=3&tc=pg> (เข้าถึงเมื่อ 8 มีนาคม 2556)
- 3 แอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนลไม่สามารถสรุปได้ว่าการประหารชีวิตเพิ่มเติมในประเทศอื่น ๆ และการลดลงปีต่อปีส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากการขาดข้อมูลที่สมบูรณ์
- 4 มีการสังเคราะห์ผลสมาชิกภาพของซีเรีย สืบเนื่องจากความรุนแรงที่ใช้ในการปราบปรามการลุกฮือของประชาชน แม้จะมีข้อมูลที่จำกัดเกี่ยวกับการประหารชีวิตและการปฏิบัติตามคำตัดสินลงโทษประหาร แอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนลไม่สามารถยืนยันข้อมูลใด ๆ เกี่ยวกับการใช้โทษประหารในซีเรียสำหรับปี 2555 ได้
- 5 การล้างมลทินเป็นกระบวนการภายหลังมีการกำหนดบทลงโทษและคำพิพากษาถึงที่สุด เป็นกระบวนการที่ทำให้ผู้ต้องโทษบริสุทธิ์จากความผิด หรือได้รับการยกฟ้องจากข้อหาทางอาญา จึงถือเป็นบุคคลผู้บริสุทธิ์ในสายตาของกฎหมาย
- 6 ไม่นานหลังการตีพิมพ์รายงาน **สถานการณ์โทษประหารและการประหารชีวิตในปี 2554** (Index: ACT 50/001/2555) ซึ่งระบุว่า มี 20 ประเทศที่ประหารชีวิตในปี 2554 แอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนลพบว่ามีการประหารชีวิตสี่ครั้งในประเทศสิงคโปร์ ทำให้จำนวนประเทศที่มีการประหารชีวิตในปี 2554 เพิ่มขึ้นเป็น 21 ประเทศ

- 7 คำว่า “Palestinian Authority” หมายถึงพื้นที่ใต้เขตอำนาจของรัฐบาลปาเลสไตน์ ประกอบด้วยบางส่วนของเขตยึดครองเวสต์แบงก์และฉนวนกาซาภายใต้การปกครองโดยพฤตินัยของกลุ่มฮามัส ตั้งแต่เดือนมิถุนายน 2550
- 8 มีรายงานข่าวถึงการสังหารที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย โดยการใช้หินขว้างโดยกลุ่มติดอาวุธต่อต้านรัฐบาล ทั้งในอัฟกานิสถาน ตอนเหนือของมาลี ปากีสถาน และโซมาเลีย
- 9 รัฐบาลควรนำหลักเกณฑ์ที่เหมาะสมทุกประการมาใช้พิจารณา กรณีที่มีความไม่ชัดเจนด้านอายุ แนวปฏิบัติที่ดีในการประเมินอายุ ประกอบด้วยความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการทางกาย จิต และสังคม โดยมีการนำหลักเกณฑ์แต่ละอย่างมาใช้ และควรยกประโยชน์ให้แก่ความสงสัยกรณีที่มีข้อขัดแย้ง ทั้งนี้เพื่อให้ปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดเหมือนเป็นผู้เยาว์ และควรประกันว่าจะไม่มีการนำโทษประหารมาใช้ แนวทางเช่นนี้สอดคล้องกับหลักเกณฑ์เพื่อประโยชน์สูงสุดของผู้เยาว์ และควรเป็นพื้นฐานการปฏิบัติทุกประการที่เกี่ยวข้องกับผู้เยาว์ ทั้งนี้เป็นไปตามข้อบทที่ 3(1) ของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก
- 10 มติคณะมนตรีสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติที่ 19/37 “สิทธิของเด็ก” รับรองเมื่อวันที่ 19 เมษายน 2555, UN document A/HRC/RES/19/37
- 11 นับแต่ควบาญติการประหารชีวิตในปี 2546 และถ้าไม่นับการประหารชีวิตหนึ่งครั้งในเซนต์คิตส์และเนวิสในปี 2551 สหรัฐอเมริกายังเป็นประเทศเดียวในภูมิภาคนี้ที่มีการประหารชีวิต จำนวนคำตัดสินลงโทษประหารในภูมิภาคก็ลดลงในช่วงห้าปีที่ผ่านมา โดยลดจากอย่างน้อย 125 ครั้งในปี 2551 เป็น 89 ครั้งในปี 2555
- 12 “โทษประหารประจำปี 2555: รายงานประจำปี, ธันวาคม 2555” ศูนย์ข้อมูลโทษประหาร <http://deathpenaltyinfo.org/documents/2555YearEnd.pdf> (เข้าถึงเมื่อ 8 มีนาคม 2556)
- 13 เวียดนามไม่สามารถจัดหาสารเคมีที่ใช้ในการฉีดยาเพื่อประหารได้ เนื่องจากทางสหภาพยุโรปมีคำสั่งห้ามการส่งออกสารชนิดดังกล่าวเพื่อการประหารชีวิต
- 14 ODIHR, *The Death Penalty in the OSCE Area: Background Paper* 2555, น. 11, <http://www.osce.org/odihr/94219> (เข้าถึงเมื่อ 29 มกราคม 2556)

- 15 มติที่ 1857 (2555) สถานการณ์ในเบลารุสรับรองเมื่อวันที่ 25 มกราคม 2555; มติที่ 1896 (2555) การปฏิบัติตามพันธกรณีและพันธกิจของสหพันธรัฐรัสเซียรับรองเมื่อวันที่ 2 ตุลาคม 2555
- 16 *Al Nashiri v. Poland* (Fourth Section, application no. 28761/11, 6 May 2554); *Al Nashiri v. Romania* (Third Section, application no. 33234/12, 1 มิถุนายน 2555); แอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนลและสมาคมนักนิติศาสตร์สากลยื่นคำให้การเป็นลายลักษณ์อักษรในฐานะบุคคลที่สามเมื่อวันที่ 5 พฤศจิกายน 2555: http://icj.wpengine.netdna-cdn.com/wp-content/uploads/2555/11/ICJAI-AmicusBrief-AlNashiri_v_-Poland.pdf (เข้าถึงเมื่อ 30 มกราคม 2556)
- 17 สหพันธรัฐรัสเซียได้ปฏิบัติตามความตกลงเพื่อพักการใช้โทษประหารชีวิตชั่วคราว เมื่อเดือนสิงหาคม 2539 อย่างไรก็ตาม ในระหว่างปี 2539-2542 ยังคงมีการประหารชีวิตในสาธารณรัฐเชเชน



ภาพปกหน้าและปกหลัง:

ใบมรณบัตรของทางการเบลารุสระบุว่า ชายอายุ 26 ปี เสียชีวิตเมื่อวันที่ 15 มีนาคม 2555 และบันทึกเข้าไปในระบบเมื่อวันที่ 20 มีนาคม เป็นใบที่สามารถสืบคดีของทางราชการ สาเหตุของการเสียชีวิตถูกระบุว่า “ไม่มีข้อมูล” ชายคนนี้ได้ถูกประหารด้วยการยิงเป้า

แอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนล ประเทศไทย

90/24 ลาดพร้าว ซอย 1 ถ.ลาดพร้าว
จอมพา จตุจักร กรุงเทพฯ 10900
www.amnesty.or.th

INDEX: ACT 50/001/2013
เมษายน 2556



รายงานสถานการณ์โทษประหารชีวิตและการประหารชีวิตในปี 2555

แม้จะมีรายงานความถดถอยบ้าง แต่ในภาพรวมของสถานการณ์โทษประหารชีวิตในปี 2555 นั้น ยังคงตอกย้ำว่าแนวโน้มทั่วโลกกำลังมุ่งสู่การยกเลิกโทษประหาร

สหรัฐอเมริกาเป็นเพียงประเทศเดียวในทวีปอเมริกาที่ยังคงประหารชีวิตในปี 2555 แต่ก็เกิดขึ้นใน 9 มลรัฐเท่านั้น เมื่อเปรียบเทียบกับ 13 มลรัฐ ในปี 2554 คอนเนตทิคัตเป็นรัฐลำดับที่ 17 ที่ยกเลิกโทษประหาร

มีรายงานความถดถอยในภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก รวมถึงการรื้อฟื้นการประหารชีวิตในอินเดียและปากีสถาน เวียดนามไม่มีการประหารชีวิต ในขณะที่สิงคโปร์อยู่ในระหว่างการปฏิบัติตามความตกลงเพื่อยุติการใช้โทษประหารชั่วคราวขณะที่พิจารณาแก้ไขกฎหมายเกี่ยวกับโทษประหาร มีพัฒนาการที่เห็นได้ชัดในทวีปแอฟริกาส่วนที่ต่ำกว่าทะเลทรายสะฮาราลงมา รัฐบาลกานามีแผนจะยกเลิกโทษประหารในรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ ไม่มีนักโทษประหารในเชียร์ราลีโอนอีกต่อไป

เบลารุส ยังคงเป็นประเทศเดียวในภูมิภาคยุโรปและเอเชียกลางที่มีการประหารชีวิต กฎหมายเพื่อยกเลิกโทษประหารทุกประเภทมีผลบังคับใช้ในลัตเวียเมื่อเดือนมกราคม ทำให้เป็นประเทศลำดับที่ 97 ของโลกที่ยกเลิกโทษประหารโดยสิ้นเชิง

ในเดือนธันวาคม ที่ประชุมสมัชชาใหญ่แห่งสหประชาชาติรับรองมติฉบับที่สี่ว่าด้วยความตกลงเพื่อพักการใช้โทษประหารชีวิตชั่วคราว ด้วยเสียงสนับสนุน 111 เสียง

รายงานฉบับนี้วิเคราะห์พัฒนาการสำคัญที่เกิดขึ้นจากการใช้โทษประหารชีวิตทั่วโลกในปี 2555 นำเสนอตัวเลขการตัดสินลงโทษประหารและการประหารชีวิตที่องค์กรเก็บรวบรวมได้ในปีนั้น

แอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนลต่อต้านโทษประหารทุกกรณีโดยไม่มีข้อยกเว้น ไม่ว่าจะเป็นความผิดทางอาญาประเภทใด ไม่ว่าผู้กระทำความผิดจะมีบุคลิกลักษณะใด หรือไม่ว่าทางการจะใช้วิธีประหารชีวิตแบบใด